

Ve Štrasburku dne 22.11.2016
COM(2016) 723 final

2016/0359 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o rámcích pro preventivní restrukturalizaci, druhé šanci a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice 2012/30/EU

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2016) 357 final}

{SWD(2016) 358 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Insolvenční pravidla pokrývají širokou škálu opatření od včasného zásahu, než se společnost dostane do vážných potíží, a včasné restrukturalizace, aby se zajistilo zachování životaschopných částí podniku, přes zpeněžení aktiv, pokud nelze společnost jinak zachránit, až po poskytnutí druhé šance poctivým podnikatelům prostřednictvím oddlužení.

Dobře fungující insolvenční rámec, který pokrývá všechna tato opatření, je základní součástí dobrého podnikatelského prostředí, protože podporuje obchod a investice¹, napomáhá vytvářet a zachovávat pracovní místa a pomáhá ekonomikám snadněji absorbovat hospodářské šoky, které způsobují vysokou úroveň úvěrů v selhání a nezaměstnanosti. Všechny tyto aspekty patří mezi klíčové priority Evropské komise.

Insolvenční záležitosti mají silný unijní rozměr. Stále více propojený jednotný trh se stále silnějším digitálním rozměrem znamená, že jen velmi málo podniků je čistě vnitrostátních, pokud vezmeme v úvahu takové aspekty, jako jsou například jejich klientská základna, dodavatelský řetězec, rozsah činností, investorská a kapitálová základna (abychom zmínili alespoň některé z nich). Důležité je, že insolvenční záležitosti jsou také odrazujícím prvkem pro přeshraniční expanzi a investice. Mnoho investorů uvádí nejistotu ohledně insolvenčních pravidel nebo nebezpečí zdlouhavých či složitých insolvenčních řízení v jiné zemi jako hlavní důvod, proč neinvestují ani nevstupují do obchodního vztahu mimo svou vlastní zemi. Vyšší míra harmonizace v oblasti insolvenčního práva je tudíž nezbytná pro dobře fungující jednotný trh a pro skutečnou unii kapitálových trhů. Proto tato problematika přitahuje již dlouho na úrovni EU značný zájem.

Intenzivnější sblížování insolvenčních a restrukturalizačních postupů by přispělo k větší právní jistotě pro přeshraniční investory a podpořilo včasnou restrukturalizaci životaschopných společností ve finančních obtížích. Neefektivní a odlišné insolvenční zákony ztěžují investorům posuzování úvěrového rizika, zejména pokud zvažují realizaci přeshraničních investic. Větší přeshraniční sdílení rizik, silnější a likvidnější kapitálové trhy a diverzifikované zdroje financování pro podniky v EU prohloubí finanční integraci, sníží náklady na získání úvěru a zvýší konkurenceschopnost EU.

Restrukturalizace a platební neschopnost

V současné době v Evropě polovina všech podniků přežije méně než 5 let². Počet případů platební neschopnosti podniků vzrostl od vrcholu hospodářské krize v roce 2009 a zůstává vysoký, i když se zdá, že se tento trend nyní otáčí. V několika členských státech existuje tendence směřovat životaschopné podniky ve finančních obtížích k likvidaci spíše než k včasné restrukturalizaci. Odhaduje se, že v EU zkrachuje každý rok 200 000 firem (tj. 600 denně), což má za následek přímé ztráty 1,7 milionu pracovních míst ročně. Jeden ze čtyř těchto případů připadá na přeshraniční insolvence, tzn. že věřitelé a dlužníci pocházejí z

¹ Roční analýza růstu za rok 2016 vydaná Komisí (COM(2015) 690 final, 26.11.2015) výslovně uznala důležitost „dobře fungujících insolvenčních rámců“ jakožto zásadního podkladu pro investiční rozhodnutí.

² Podle bleskového průzkumu Eurobarometr 354 (2012), který také ukázal, že 43 % Evropanů by kvůli obavám z neúspěchu vůbec nezačalo podnikat (s. 72).

více než jednoho členského státu EU³. Významné procento firem a souvisejících pracovních míst by se dalo zachránit, pokud by existovaly preventivní postupy ve všech členských státech, kde mají tyto společnosti své provozovny, majetek nebo věřitele. Dostupnost postupů včasné preventivní restrukturalizace by navíc zajistila podniknutí kroků ještě dříve, než společnosti přestanou splácet své úvěry. To by přispělo ke snížení nebezpečí, že se z úvěrů ve fázích cyklického poklesu stanou úvěry v selhání, takže by se zmenšil související nepříznivý dopad na finanční sektor. Ale přeshraniční rozměr a náklady vyplývající z rozdílných insolvenčních rámců jsou mnohem širší. Za prvé, věřitelé sice mohou mít ve svém dodavatelském řetězci dodavatele, kteří jsou čistě domácími podniky, nicméně pokud má dodavatel finanční obtíže a nelze jej zachránit, může to mít negativní dopady, jež mohou vyvolat platební neschopnost přeshraniční společnosti. Dopad těchto přeshraničních případů insolvence může být extrémně vysoký, jelikož je pravděpodobnější, že se týkají větších podniků. Za druhé, přeshraniční věřitelé některých společností (zejména MSP) se možná raději takových přeshraničních nároků vzdají prostě proto, že jejich vymáhání je příliš nákladné, například pokud je nezbytné místní právní poradenství. A konečně, očekává se, že budoucí vývoj jednotného trhu povede k tomu, že stále větší počet společností bude realizovat přeshraniční transakce, a tudíž bude existovat i více případů insolvence s přeshraničním dopadem. Zejména inovativní společnosti potřebují větší trh, aby mohly prosperovat a nedostaly se v prvních 5 letech své existence do platební neschopnosti.

Kvalita restrukturalizačních a insolvenčních rámců v členských státech má přímý dopad na míru úspěšnosti věřitelů při vymáhání pohledávek. Ukazatele Světové banky naznačují, že v EU se výtěžnost úvěrů pohybuje od 30 % v Chorvatsku a Rumunsku do 90 %⁴ v Belgii a Finsku. Míry výtěžnosti úvěrů jsou vyšší v zemích, kde je restrukturalizace nejběžnějších postupem řešení platební neschopnosti. V průměru mohou v těchto ekonomikách věřitelé očekávat, že se jim podaří vymoci 83 % svých pohledávek, na rozdíl od průměrné hodnoty 57 % při likvidačních řízeních⁵. I když tyto výsledky také odrážejí ekonomické faktory, jako je celkové zdraví ekonomiky, podtrhují důležitost komplexního insolvenčního rámce, zakotveného v silném institucionálním a kulturním prostředí, při dosahování lepších výsledků pro společnost.

Prvky postupů preventivní restrukturalizace, které mají vliv na jejich účinnost a následně na počet zachráněných podniků a jejich dlouhodobou životaschopnost, se v jednotlivých členských státech významně rozcházejí. Účinný rámec by měl například vyžadovat, aby podnik v nesnázích měl co nejdříve přístup k preventivní restrukturalizaci. V několika členských státech však dlužníci nemohou restrukturalizovat dluhy u svých věřitelů, dokud se skutečně nedostanou do platební neschopnosti, nebo – pokud tak učiní – čelí velmi přísným nebo nákladným podmínkám přístupu.

Podmínky pro přerušení vymáhání individuálních nároků, které by přispívaly k vyjednávání o restrukturalizaci, jsou také velmi odlišné: v některých zemích není takové přerušení možné, zatímco v ostatních existuje široká škála různých trvání a výjimek. V případě, že věřitelé přijmou příslušné plány, v jednotlivých členských státech se obvykle velmi liší pravidla pro tvorbu tříd, možnost restrukturalizovat pouze s některými věřiteli a přitom ponechat práva nezahrnutých věřitelů nedotčená, počty hlasů pro dosažení potřebné většiny a také podmínky pro potvrzení plánu restrukturalizace soudním nebo správním orgánem. Ochrana nového financování a prozatímního financování (jež jsou nezbytným předpokladem zajištění

³ Pracovní dokument útvarů Komise, posouzení dopadů doprovázející doporučení Komise o novém přístupu k neúspěchu v podnikání a k platební neschopnosti, SWD (2014)61 final, 12.3.2014, s. 2.

⁴ Světová banka, index „Doing Business“, 2016.

⁵ Světová banka, index „Doing Business“, 2016.

úspěšnosti plánů restrukturalizace) se v jednotlivých členských státech také liší, přičemž jejich škála sahá od minimální ochrany před vylučovacími žalobami až po určitou formu přednosti před stávajícím dluhem v následných insolvenčních řízeních. A konečně, míra zapojení soudních nebo správních orgánů a odborníků jmenovaných soudními nebo správními orgány se pohybuje v rozmezí od minimálního až po plné zapojení.

Takové rozdíly v podstatě znemožňují mít plán restrukturalizace pro přeshraniční skupinu společností s dceřinými společnostmi ve více než dvou členských státech⁶.

Druhá šance

V mnoha členských státech trvá déle než 3 roky, než se mohou zkrachovalí, ale poctiví podnikatelé zbavit svých dluhů jejich prominutím a začít znovu. Neefektivní rámce pro druhou šanci mají za následek, že podnikatelé jsou chyceni v dluhových pastích nebo donuceni přejít do sféry stínového hospodářství, případně musí přemístit své podnikání do jiných jurisdikcí, aby měli přístup k přátelštějším režimům. Pro věřitele, kteří potřebují zohlednit doplňkové riziko, že v jiné jurisdikci by podnikateli mohl být dluh prominut za kratší dobu, je přemístění nákladné. Přemístění také znamená vysoké ekonomické a lidské náklady pro podnikatele, protože podle nařízení (EU) 2015/848 o insolvenčním řízení⁷ může být nezbytné, aby jejich společnost byla usazena v členském státě po určitou dobu, než budou moci v dané jurisdikci podat žádost o oddlužení. Navíc se ukazuje, že kratší lhůty pro oddlužení mají pozitivní dopad na spotřebitele i investory, jelikož ti mohou rychleji znovu vstoupit do cyklů spotřeby a investování. A tím se zase podporuje podnikání.

Samotné oddlužení nemusí v některých členských státech stačit k tomu, aby mohl podnikatel zahájit nové podnikání, např. když je bankrot doprovázen soudním zákazem činnosti, který trvá delší dobu a který může být vydán bez ohledu na to, zda podnikatel jednal v dobré víře. Aby dostali poctiví podnikatelé účinnou druhou šanci, zákazy činnosti související s předlužením by rovněž měly být časově omezeny tak, aby vypršely nejpozději v okamžiku uplynutí lhůty pro oddlužení. Osobní údaje používané v souvislosti s předlužením dlužníka by měly být přiměřené, podstatné a omezené na to, co je nezbytné s ohledem na účely, ke kterým se zpracovávají, a měly by se uchovávat ve formě, která umožňuje identifikaci subjektů údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro účely, ke kterým se osobní údaje zpracovávají. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů⁸, které nahradí směrnici 95/46/ES a nabude účinnosti dne 25. května 2018, dále objasňuje právní rámec a požadavky na zpracování osobních údajů.

Nadměrné zadlužování fyzických osob je velký hospodářský a společenský problém. Trvale v prodlení s platbami je 11,4 % evropských občanů, často se jedná o účty za komunální služby⁹. Je to hlavně kvůli nepříznivým makroekonomickým podmínkám v souvislosti s finanční a hospodářskou krizí (jako je např. nezaměstnanost) v kombinaci s osobní situací (např. rozvod, nemoc).

Postiženými nejsou jen podnikatelé. I když spotřebitelům vnitrostátní insolvenční právo většinou přiznává stejné zacházení, není tomu tak ve všech členských státech. To má za následek zvýšené náklady pro systémy sociálního zabezpečení členských států a takové

⁶ Robert van Galen, Stephan Madaus, *Corporate Rescue*, 2013, s. 52.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení, Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 19.

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/2016/ES, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁹ http://ec.europa.eu/consumers/financial_services/reference_studies_documents/docs/part_1_synthesis_of_findings_en.pdf

hospodářské důsledky, jako jsou snížení spotřeby a pracovní aktivity a ušlé příležitosti k růstu.

Všeobecná efektivita restrukturalizace, insolvenčních řízení a poskytování druhé šance

Příliš dlouhé trvání postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení v několika členských státech je důležitým faktorem způsobujícím nízkou míru výtěžnosti úvěrů a odrazujícím investory od podnikání v jurisdikcích, kde hrozí, že budou tyto postupy trvat příliš dlouho. V polovině členských států trvá řešení insolvence 2 až 4 roky¹⁰. S výjimkou tří členských států se délka příslušných postupů v posledních 4 letech nezlepšila a ve dvou členských státech se ve stejném časovém období dokonce zvětšila. Zvláštními aspekty, které hrají významnou úlohu v délce těchto postupů, jsou míra specializace soudců, a tudíž jejich schopnosti rychle přijímat potřebná rozhodnutí, profesionalita odborníků na restrukturalizaci, insolvenční a druhou šanci a také široké uplatňování digitálních komunikačních prostředků v rámci takových postupů. Specializovaní insolvenční správci a soudci a dostupnost digitálních nástrojů mohou významně napomoci zkrátit příslušné postupy, snížit náklady a zlepšit kvalitu poskytované pomoci nebo vykonávaného dohledu.

Míra úvěrů v selhání, která se ve většině členských států rychle zvýšila v důsledku hospodářské krize, zůstává navzdory zlepšení cyklických podmínek vysoká. Vysoké úrovně úvěrů v selhání mají přímý dopad na schopnost bank podporovat hospodářský růst¹¹. V některých členských státech měly cílené reformy kladný dopad. Neklesající úroveň úvěrů v selhání v Evropské unii však ukazuje, že je nutno podniknout další kroky, aby nepřevládla negativní cyklická zpětná vazba mezi špatnou kvalitou aktiv, pokulhávajícím vývojem úvěrové situace a nízkým hospodářským růstem. Opatření ke zvýšení účinnosti rámců pro řešení restrukturalizace a insolvence a pro poskytování druhé šance by přispěla k efektivní správě úvěrů v selhání a snížení jejich akumulace v rozvahách bank¹². Přispěla by rovněž ke zlepšení zbytkové hodnoty, kterou mohou věřitelé očekávat, a to tím, že by umožnila dřívější a rychlejší restrukturalizaci nebo ukončení existence v případě dlužníků ve finančních obtížích. A konečně, tato opatření také mohou pomoci zajistit, aby se v budoucnu nehromadily úvěry v selhání, jelikož by bylo možno efektivněji vymáhat úvěry, které přestaly být řádně spláceny. Zlepšení právního nastavení režimů vymáhání plně nevyřeší otázku stávajících úvěrů v selhání, u kterých již začala vykonávací řízení. Posílení soudního prostředí by však mohlo pomoci urychlit zbývající kroky těchto řízení. Takto mohou reformy insolvenčních zákonů doplnit další probíhající reformy na úrovni EU v bankovním sektoru a v souvislosti s kapitálovými trhy.

Cíl návrhu

Hlavním cílem návrhu je snížit nejvýznamnější překážky volného pohybu kapitálu, které vyplývají z rozdílů v restrukturalizačních a insolvenčních rámcích v jednotlivých členských státech. Cílem je, aby všechny členské státy zavedly klíčové principy ohledně účinných

¹⁰ Srovnávací přehled EU o soudnictví 2016.

¹¹ Podle revize eurozóny Mezinárodním měnovým fondem na základě článku IV „vysoká úroveň úvěrů v selhání a dluhů zbrzdily bankovní úvěry a investice, čímž se omezilo prosazení výhodnějších finančních podmínek; MMF: Euro Area Policies – Selected Issues, IMF Country Report No. 15/205, July 2015 (MMF: Politika eurozóny – vybrané problémy, zpráva MMF č. 15/205 o konkrétní zemi, červenec 2015) Euro Area Policies, IMF Country Report No. 15/2014, July 2015 (Politika eurozóny – vybrané problémy, zpráva MMF č. 15/2014 o konkrétní zemi, červenec 2015), s. 61.

¹² „Dokončení bankovní unie“, Evropská komise, COM(2015) 587 final, 24.11.2015.

preventivních rámců pro restrukturalizaci a poskytování druhé šance a opatření ke zvýšení efektivity všech typů insolvenčních řízení zkrácením jejich trvání, snížením souvisejících nákladů a zlepšením jejich kvality. Konkrétněji mají tyto rámce pomoci zvýšit investice a pracovní příležitosti na jednotném trhu, snížit zbytečné likvidace životaschopných společností, zabránit zbytečným ztrátám pracovních míst, zabránit hromadění úvěrů v selhání, usnadnit přeshraniční restrukturalizace a snížit náklady a zvýšit příležitosti pro poctivé podnikatele, kterým by měla být dána možnost začít znovu.

Kromě klíčových principů jsou ke zvýšení účinnosti restrukturalizačních rámců nezbytná rovněž cílenější pravidla. Při rozvíjení společenského ovzduší upřednostňujícího záchranu firem před jejich likvidací také hrají významnou úlohu pravidla týkající se povinné péče ze strany manažerů společností, když hrozí platební neschopnost, jelikož podněcují ke včasné restrukturalizaci a brání pochybením a zbytečným ztrátám pro věřitele. Stejně důležitá jsou i pravidla ohledně nástrojů včasného varování.

Obecně řečeno, tento návrh neharmonizuje základní aspekty problematiky insolvence, jako jsou například pravidla ohledně podmínek pro zahájení insolvenčního řízení, obecná definice insolvence, určování pořadí pohledávek nebo vylučovací žaloby. Ačkoli by taková pravidla byla užitečná k dosažení plné právní jistoty u přeshraničních případů, což v rámci veřejné konzultace¹³ potvrdila řada zainteresovaných stran, stávající nejednotnost právních řádů jednotlivých členských států, pokud jde o insolvenční řízení, se zdá být příliš velká, než aby ji bylo možno překlenout vzhledem k mnoha vazbám mezi insolvenčním právem a souvisejícími oblastmi vnitrostátního práva, jako jsou například daňové právo, pracovní právo nebo zákony o sociálním zabezpečení. Normativní harmonizace by mohla vyžadovat dalekosáhlé změny obchodního práva, občanského práva a práva obchodních společností, zatímco u pružných pravidel hrozí, že nepřinesou kýžené změny. Pravidla pro přihlašování a ověřování pohledávek, uvedená ve sdělení Komise z prosince 2012¹⁴, navíc nejsou již příliš relevantní vzhledem k vylepšením, jež zavedlo insolvenční nařízení.¹⁵

Tento návrh se místo toho zaměřuje na řešení nejdůležitějších problémů, které by bylo schůdné vyřešit harmonizací. Insolvenční řízení je nutno upravit tak, aby se dlužníci ve finančních obtížích mohli včasné restrukturalizovat. Mezi pravidla, která by přispěla k uspokojení této potřeby, patří zrušení povinnosti podat návrh na zahájení insolvenčního řízení, zatímco je dlužník stále ještě ve fázi formální restrukturalizace, protože jinak by takové podání mohlo zabránit dosažení cílů restrukturalizace, a dále režim vylučovacích žalob v rámci insolvenčních řízení, aby bylo možno chránit transakce, které byly uzavřeny v dobré víře s cílem preventivní restrukturalizace dlužníka. Návrh se vztahuje také na opatření týkající se insolvence, která mají přímý dopad na trvání příslušných postupů a řízení, jako je specializace soudců a profesionalita příslušných odborníků, a která úzce souvisejí s rámcem pro preventivní restrukturalizaci, jako je ochrana nového financování proti vylučovacím žalobám.

Aby se podpořilo podnikání, neměli by být podnikatelé a manažeři společností stigmatizováni, když selže jejich poctivé podnikatelské úsilí. Jednotlivci by neměli být odrazováni od podnikání a neměla by jim být odepřena možnost druhé šance. Odhaduje se, že

¹³ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/civil/opinion/160321_en.htm

¹⁴ Evropská komise: Sdělení „Nový evropský přístup k neúspěchu v podnikání a k úpadku“, COM(2012) 742.

¹⁵ Úř. věst. L 141, s. 19.

poskytnutí skutečné druhé šance poctivým podnikatelům, aby mohli znovu zahájit své podnikání, by v rámci celé Evropy vytvořilo 3 miliony pracovních míst¹⁶.

Při koncipování tohoto návrhu se Komise snažila nalézt vhodnou rovnováhu mezi zájmy dlužníků a věřitelů a stanovit záruky všude tam, kde by navrhovaná opatření měla potenciálně negativní dopad na práva zúčastněných stran.

Cílem návrhu je především posílit celospolečenské ovzduší příznivé záchraně firem v EU. Pravidla týkající se restrukturalizace podniků a práv akcionářů přispějí zejména k „prevenci“, pravidla ohledně vylučovacích žalob, insolvenčních správců a soudních nebo správních orgánů přispějí k „záchraně hodnoty“ a pravidla ohledně druhé šance přispějí k „oddlužení“. Vedle hospodářských přínosů zde budou i pozitivní sociální dopady.

Návrh stanoví společné cíle, a to ve formě principů, nebo, pokud je to nezbytné, ve formě cílených podrobných pravidel. Ačkoli cílem je dosáhnout potřebné soudržnosti rámců v celé EU, návrh poskytuje členským státům flexibilitu při dosahování cílů prostřednictvím uplatňování principů a cílených pravidel takovým způsobem, který je v jejich vnitrostátním prostředí nejvhodnější. To je zvláště důležité, protože některé členské státy již mají zavedeny určité prvky dobře fungujících rámců. Cílem není zasahovat do toho, co funguje dobře, nýbrž vytvořit společný rámec pro celou EU, aby byla zajištěna účelná restrukturalizace, druhá šance a účinné postupy jak na vnitrostátní, tak na přeshraniční úrovni.

Posilování zaměstnanosti a růstu v Evropě vyžaduje silnější celospolečenský příklon ke snaze o záchranu firem, který napomáhá tomu, aby se životaschopné společnosti restrukturalizovaly a pokračovaly v podnikání, zatímco podniky, které nemají šanci přežít, nasměruje k rychlé likvidaci a poctivým podnikatelům v nesnázích poskytne druhou šanci. Tento návrh je důležitým krokem k takové změně celospolečenského ovzduší.

Institucionální základ

V roce 2011 přijal Evropský parlament usnesení o insolvenčním řízení¹⁷, které obsahovalo doporučení pro harmonizaci určitých aspektů hmotného insolvenčního práva, včetně restrukturalizace, a práva obchodních společností. Téhož roku Rada vyzvala členské státy, aby do roku 2013 zkrátily dobu pro oddlužení a vypořádání dluhů poctivých podnikatelů po úpadku nejvýše na 3 roky¹⁸.

V této souvislosti a s ohledem na významné rozdíly mezi vnitrostátními insolvenčními rámci vydala Evropská komise v prosinci 2012 sdělení¹⁹, které zdůraznilo potřebu přístupu krok za krokem v určitých oblastech, kde by rozdíly ve vnitrostátním insolvenčním právu mohly bránit fungování účinného jednotného trhu²⁰. Prvním krokem v rámci tohoto přístupu bylo změnit nařízení (ES) č. 1346/2000²¹. To bylo provedeno přijetím nařízení (EU) 2015/848 o

¹⁶ Výroční zpráva evropských MSP za období 2015/2016, s. 54.

¹⁷ Zpráva obsahující doporučení Komise k úpadkovým řízením v kontextu práva obchodních společností EU, 2011/2006(INI), ze dne 17. října 2011.

¹⁸ Závěry Rady ohledně přezkumu iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu, přijaté dne 30. května 2011, 10975/2011, k dispozici na adrese <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2010975%202011%20INIT>

¹⁹ Evropská komise: „Nový evropský přístup k neúspěchu v podnikání a k úpadku“, COM(2012) 742, ze dne 12. prosince 2012.

²⁰ Druhá šance pro podnikatele, lhůty pro oddlužení, zahajování insolvenčních a restrukturalizačních řízení, přihlašování pohledávek a jejich ověřování, podpora plánů restrukturalizace.

²¹ Úř. věst. L 160, 30.6.2000, s. 1.

insolvenčním řízení²². Uvedené nařízení se zaměřuje na řešení sporů ohledně soudní příslušnosti a na právní předpisy v přeshraničních insolvenčních řízeních a zajišťuje uznávání soudních rozhodnutí týkajících se insolvence v rámci celé EU. Neharmonizuje hmotné insolvenční právo jednotlivých členských států.

V dalším kroku Komise v roce 2014 přijala doporučení ohledně restrukturalizace a druhé šance²³. Doporučení se zaměřilo na restrukturalizaci a poskytování druhé šance, protože se mělo za to, že v těchto dvou oblastech by opatření na úrovni EU přinesla největší přidanou hodnotu²⁴. Doporučení vyzvalo členské státy, aby zavedly i) účinné předinsolvenční postupy, které pomohou restrukturalizovat ekonomicky životaschopné dlužníky, kteří se tak vyhnou insolvenčnímu řízení, a ii) ustanovení o poskytování druhé šance podnikatelům, jež jim umožní dosáhnout oddlužení nejdéle do 3 let po vyhlášení insolvence.

Po přijetí doporučení proběhla dvě vyhodnocení jeho provádění, a to v letech 2015 a 2016²⁵. Tato vyhodnocení ukázala, že ačkoli doporučení poskytlo užitečné vodítko pro členské státy provádějící reformy v oblasti platební neschopnosti, nevedlo k požadovanému dopadu, pokud jde o jednotné změny ve všech členských státech, které by usnadnily záchranu podniků ve finančních obtížích a poskytly podnikatelům druhou šanci. Důvodem bylo jeho pouze částečné provedení ve značném počtu členských států včetně těch, které zahájily příslušné reformy.

Stále ještě existuje několik členských států, kde nelze firmu restrukturalizovat, dokud se nedostane do platební neschopnosti. Ačkoli některé jiné členské státy zavedly nové postupy preventivní restrukturalizace, uvedená pravidla se v několika ohledech od doporučení odchyľují. Pokud jde o druhou šanci, od přijetí uvedeného doporučení některé členské státy poprvé zavedly režim oddlužení pro fyzické osoby. Zůstávají však významné rozdíly ohledně trvání lhůty pro oddlužení. Takové rozdíly v právních rámcích členských států znamenají pokračující právní nejistotu, další náklady pro investory při posuzování rizik, která jim hrozí, méně rozvinuté kapitálové trhy a přetrvávající překážky efektivní restrukturalizace životaschopných podniků v EU, včetně přeshraničních skupin podniků.

Zpráva pěti předsedů „Dokončení evropské hospodářské a měnové unie“ ze dne 22. června 2015 uvádí insolvenční právo jako jednu z nejnámennějších překážek bránících integraci kapitálových trhů v eurozóně i mimo ni²⁶.

V této souvislosti byl v akčním plánu pro vytváření unie kapitálových trhů z roku 2015²⁷ oznámen legislativní podnět týkající se platební neschopnosti podniků, včetně včasné restrukturalizace a druhé šance. Tento podnět má odstranit hlavní překážky volného toku kapitálu a stavět na osvědčených vnitrostátních režimech. Ve strategii pro jednotný trh se rovněž uvádí, že Komise bude podporovat poctivé podnikatele a navrhne právní předpisy, jež

²² Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 19.

²³ C(2014) 1500 final ze dne 12. března 2014.

²⁴ Posouzení dopadů doprovázející doporučení Komise o novém přístupu k neúspěchu v podnikání a k platební neschopnosti, SWD(2014) 61 final, ze dne 12. března 2014.

²⁵ Vyhodnocení plnění doporučení Komise ze dne 12.3.2014 o novém přístupu k neúspěchu podnikání a platební neschopnosti, 30.9.2015, (k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/justice/civil/commercial/insolvency/index_en.htm).

²⁶ „Dokončení evropské hospodářské a měnové unie“, zpráva vypracovaná Jean-Claudem Junckerem v úzké spolupráci s Donaldem Tuskem, Jeroenem Dijsselbloemem, Mariem Draghim a Martinem Schulzem (tzv. pět předsedů) ze dne 22. června 2015, s. 10.

²⁷ Akční plán pro vytváření unie kapitálových trhů, COM(2015) 468 final, s. 25.

zajistí, že členské státy vytvoří právní prostředí, které se dokáže vyrovnat s neúspěchem tak, aby to podnikatele neodradilo od vyzkoušení nových nápadů²⁸.

Závěry Rady z července 2016 o plánu dokončit bankovní unii zdůraznily význam práce Komise na legislativním návrhu na minimální harmonizaci insolvenčního práva v souvislosti s unií kapitálových trhů s tím, že to může také podpořit úsilí o snížení budoucích úrovní úvěrů v selhání²⁹.

Později ve svém sdělení „Unie kapitálových trhů – urychlení reforem“ Komise zopakovala, že nedostatky vnitrostátních insolvenčních rámců a rozdíly mezi nimi vedou k právní nejistotě, brání věřitelům při zpětném získávání hodnoty a vytvářejí překážky pro účelnou restrukturalizaci životaschopných společností v EU, a to i pro přeshraniční skupiny³⁰.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Nařízení o přeshraničních insolvenčních řízeních

Od 26. června 2017 bude nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 nahrazeno nařízením (EU) 2015/848³¹. Nařízení 2015/848 se zabývá otázkami soudní příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu insolvenčních rozhodnutí a také koordinace přeshraničních insolvenčních řízení. Určuje rozhodné právo, tzn. restrukturalizační a insolvenční postupy, které již existují v členských státech, a zajišťuje, aby byly uznávány v celé EU. Pokrývá také mnoho typů insolvenčních postupů včetně preventivních/předinsolvenčních postupů a některé postupy pro řešení osobní insolvence, pokud splňují určité podmínky (např. předinsolvenční postupy musí být k dispozici co nejdříve, jestliže existuje pravděpodobnost insolvence, postupy musí zahrnovat všechny věřitele dlužníka nebo jejich podstatnou část a musí být veřejné).

Nařízení 2015/848 však neukládá členským státům povinnost zavést konkrétní typy postupů nebo zajistit, aby byly jejich postupy účinné při podpoře preventivních restrukturalizací a poskytování druhé šance.

Tento návrh by proto měl doplňovat nařízení 2015/848 tím, že požaduje, aby členské státy zajistily, že jejich vnitrostátní postupy preventivní restrukturalizace jsou v souladu s určitými minimálními principy efektivity.

Doporučení o novém přístupu k neúspěchu v podnikání a k platební neschopnosti

Cílem doporučení, určeného členským státům, je stanovit minimální normy pro: i) postupy preventivní restrukturalizace, které dlužníkům ve finančních obtížích umožňují se restrukturalizovat v časném stadiu, aby se zabránilo platební neschopnosti, a ii) oddlužení ve stanovených lhůtách pro poctivé zkrachovalé podnikatele jako jeden z kroků, jež jsou nezbytné k tomu, aby dostali druhou šanci. Návrh posiluje doporučení z roku 2014 a jde nad jeho rámec tím, že také zavádí cílená pravidla ohledně zvýšení efektivity všech typů postupů včetně likvidačních řízení.

Právní rámec pro finanční služby

²⁸ Zlepšování jednotného trhu: více příležitostí pro lidi a podniky, Evropská komise, COM(2015) 550 final, s. 6.

²⁹ Závěry Rady ze dne 17. června 2016 http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_en.pdf

³⁰ COM(2016) 601 final http://ec.europa.eu/finance/capital-markets-union/docs/20160913-cmu-accelerating-reform_en.pdf

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení, Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 19–72.

Zvláštní opatření se vztahují na pojišťovny a zajišťovny definované v čl. 13 bodech 1 a 4 směrnice 2009/138/ES³², úvěrové instituce definované v čl. 4 odst. 1 bodě 1 nařízení (ES) č. 575/2013³³, investiční podniky a subjekty kolektivního investování definované v čl. 4 odst. 1 bodech 2 a 7 nařízení (ES) č. 575/2013, ústřední protistrany definované v čl. 2 bodě 1 nařízení (EU) č. 648/2012³⁴, centrální depozitáře cenných papírů definované v čl. 2 bodě 1 nařízení (EU) č. 909/2014³⁵ a další finanční instituce a subjekty uvedené v čl. 1 odst. 1 prvním pododstavci směrnice 2014/59/EU³⁶. V případě těchto subjektů mají vnitrostátní dohledové orgány rozsáhlé pravomoci k zásahu, takže je vhodné vyloučit takové dlužníky z postupů preventivní restrukturalizace předpokládaných v tomto návrhu.

Návrhem také nejsou dotčeny směrnice 98/26/ES o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry³⁷, směrnice 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění³⁸ a nařízení (EU) č. 648/2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů³⁹. To je důležité, aby nedocházelo k překrývání mezi uvedenými nástroji a tímto návrhem, které by mělo vliv na schopnost zajištěných věřitelů vymoci své finanční zajištění poskytnuté právnickou osobou, včetně marží stanovených pro ústřední protistrany (CCP) nebo centrální banky / ECB nebo dohod o finančním zajištění uzavřených mezi nefinančním podnikem a finanční institucí. Bez vyčlenění takových transakcí z ustanovení o přerušení vymáhání nároků může být poškozena stabilita finančních trhů.

Směrnice o ochraně pracovníků

Dostatečné a včasné informování pracovníků a projednávání s nimi zvyšuje účinnost restrukturalizačních procesů. Řada směrnic zaručuje právo na informování a projednávání před restrukturalizací a/nebo hromadným propouštěním. Tento návrh ponechává beze změny práva zaručená směrnicemi 98/59/ES⁴⁰, 2001/23/ES⁴¹, 2002/14/ES⁴², 2008/94/ES⁴³ a

³² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. L 335, 17.12.2009, s. 1).

³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o omezitelných požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1).

³⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1).

³⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014 ze dne 23. července 2014 o zlepšení vypořádání obchodů s cennými papíry v Evropské unii a centrálních depozitářích cenných papírů a o změně směrnic 98/26/ES a 2014/65/EU a nařízení (EU) č. 236/2012 (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 1).

³⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 190).

³⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry, Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45.

³⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/47/ES ze dne 6. června 2012 o dohodách o finančním zajištění, Úř. věst. L 168, 27.6.2002, s. 43.

³⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů, Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1.

⁴⁰ Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se hromadného propouštění, Úř. věst. L 225, 12.8.1998, s. 16.

⁴¹ Směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodu podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů, Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s. 16.

2009/38/ES⁴⁴ a navíc dotčeným pracovníkům poskytuje právo hlasovat o plánech restrukturalizace.

Směrnice 2008/94/ES stanoví povinnost členských států zavést záruční instituce, jež mají zajišťovat úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců, které vyplývají z pracovních smluv nebo z pracovních poměrů v případě formálního insolvenčního řízení uvaleného na zaměstnavatele. Členské státy mohou rozšířit pokrytí těchto záručních institucí i na jiné typy postupů a tento návrh může členské státy motivovat, aby pokrytí rozšířily i na postupy restrukturalizace tam, kde se s tím dosud nepočítá, avšak nezavazuje je k tomu. Cílem návrhu je zavést v každém členském státě preventivní postupy, které napomáhají dlužníkům vyhnout se platební neschopnosti. Pokud však snahy o restrukturalizaci selžou a dlužník se dostane do platební neschopnosti podle vnitrostátního práva, použije se příslušným způsobem směrnice 2008/94/ES.

Podle tohoto návrhu by měly být nesplacené pohledávky pracovníků definované ve směrnici 2008/94/ES v zásadě vyloučeny z působnosti přerušeni vymáhání nároků, což by vedlo k tomu, že by pracovníci dočasně nebyli schopni takové pohledávky vymoci, a to bez ohledu na to, zda vznikly před nebo po vydání rozhodnutí o přerušeni. Přerušeni týkající se takových pohledávek by mělo být přípustné pouze u takových částek a na takovou dobu, jakou členské státy zaručují splacení těchto pohledávek jiným způsobem.

Cílem směrnice 2001/23/ES je chránit práva pracovníků v případě převodů podniků. Podle tohoto návrhu může s sebou restrukturalizace nést převod části podniku nebo závodu. V takových případech se směrnice 2001/23/ES a úroveň ochrany, kterou pracovníkům zaručuje, plně uplatní a nebudou tímto návrhem dotčeny. Pokud restrukturalizace zahrnuje převod části podniku nebo závodu, měla by být práva pracovníků chráněna v souladu se směrnicí 2001/23/ES, aniž jsou dotčeny možnosti povolené podle čl. 5 odst. 2 uvedené směrnice. Čl. 5 odst. 2 směrnice 2001/23/ES stanoví, že pokud řízení probíhá pod dohledem příslušného orgánu veřejné moci, nabyvatel může být zproštěn předchozích závazků, jestliže pracovníci obdrží náhradu alespoň rovnocennou té, kterou by obdrželi od stávajícího záručního fondu pro pracovníky. Navíc lze na základě dohody s pracovníky upravit pracovní podmínky.

Směrnice 2002/14/ES stanoví právo na průběžné informování a projednávání se zástupci pracovníků ve společnosti, a to včetně informování a projednávání o „rozhodnutích, která pravděpodobně povedou k podstatným změnám v organizaci práce nebo ve smluvních vztazích“. Takové projednávání se koná s cílem dosáhnout dohody o dotyčných rozhodnutích. Tímto návrhem nejsou dotčena práva zaručená podle směrnice 2002/14/ES. Kromě práv pracovníků na projednávání a informování podle směrnice 2002/14/ES a aniž by tato práva byla jakkoli dotčena, poskytne tento návrh dotčeným pracovníkům navíc i právo hlasovat o plánu restrukturalizace. Členské státy mohou rozhodnout, že pro účely hlasování o plánu restrukturalizace zařadí pracovníky do samostatné třídy, oddělené od ostatních tříd věřitelů.

---

⁴² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/14/ES ze dne 11. března 2002, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v Evropském společenství, Úř. věst. L 80, 23.3.2002, s. 29.

⁴³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 36.

⁴⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/38/ES ze dne 6. května 2009 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na úrovni Společenství a skupinách podniků působících na úrovni Společenství, Úř. věst. L 122, 16.5.2009, s. 28.

Směrnice 2012/30/EU o právu obchodních společností

Čl. 19 odst. 1, články 29, 34 a 35, čl. 40 odst. 1 písm. b), čl. 41 odst. 1 a článek 42 směrnice 2012/30/EU⁴⁵ stanoví nutnost svolat valnou hromadu akcionářů. V případě zvýšení základního kapitálu upsaného peněžitými vklady článek 33 směrnice stanoví předkupní právo akcionářů na nové akcie. Oba požadavky, tedy svolání valné hromady akcionářů a předkupní právo, by mohly ohrozit účinnost přijetí a provádění plánu restrukturalizace. Návrh požaduje, aby se členské státy odchýlily od těchto ustanovení práva obchodních společností v takovém rozsahu a na takovou dobu, jež jsou nezbytně nutné k zajištění toho, aby akcionáři nezmařili úsilí o restrukturalizaci tím, že zneužijí svých práv podle směrnice 2012/30/EU. Členské státy se však nemusí odchýlovat od ustanovení práva obchodních společností, pokud dokáží zajistit, že výše uvedené požadavky práva obchodních společností nebudou moci ohrozit účinnost postupu restrukturalizace, nebo pokud mají členské státy jiné, stejně účinné nástroje, jež zajistí, že akcionáři nebudou nepřiměřeně bránit přijetí nebo provádění plánu restrukturalizace, který by obnovil životaschopnost společnosti.

Pravidla státní podpory

Návrh nebude mít vliv na pravidla státní podpory. Státní věřitelé své pohledávky nedarují, a proto nelze mít za to, že poskytují neslučitelnou státní podporu dlužníkům pouze jen tím, že jsou zúčastněni v plánu restrukturalizace, pokud mají restrukturalizační opatření na státní věřitele stejný dopad jako na soukromé věřitele a pokud se tyto chovají jako soukromé hospodářské subjekty v tržní ekonomice, které se nacházejí v nejsrovnatelnější situaci. Tímto návrhem rovněž nejsou dotčena pravidla týkající se úplného navrácení nezákonné státní podpory, jak byla potvrzena ve věci C-454/09 *New Interline* (bod 36) a ve věci C-610/10 *Magefesa* (bod 104).

• **Soulad s ostatními politikami Unie**

Jedním z opatření oznámených v akčním plánu pro vytváření unie kapitálových trhů⁴⁶ ze dne 30. září 2015 bylo, že Komise vypracuje legislativní podnět týkající se platební neschopnosti podniků, včetně včasné restrukturalizace a druhé šance, přičemž bude vycházet ze zkušeností získaných v souvislosti s doporučením z roku 2014. Legislativní podnět bude stavět na osvědčených vnitrostátních systémech.

Rovněž ve strategii pro jednotný trh⁴⁷ se uvádí, že Komise bude podporovat podnikatele jednající v dobré víře a navrhne právní předpisy, jež zajistí, aby členské státy vytvořily právní prostředí, které se dokáže vyrovnat s neúspěchem tak, aby to podnikatele neodradilo od vyzkoušení nových nápadů.

Ekonomický význam dobře fungujících insolvenčních rámců je zvláště důležitý ve finančním sektoru při řešení vysokých úrovní soukromého dluhu a úvěrů v selhání, jak je tomu v některých členských státech. Komplexní posouzení Evropské centrální banky za rok 2015 uvádí položky v selhání v bankovním systému v celkové hodnotě 980 miliard EUR⁴⁸. Tyto

⁴⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/30/EU ze dne 25. října 2012 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření, Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 74.

⁴⁶ Akční plán pro vytváření unie kapitálových trhů, COM(2015) 468 final, 30.9.2015.

⁴⁷ COM(2015) 550 final, 28.10.2015.

⁴⁸ Evropská centrální banka, statistické údaje ze dne 23. června 2016, <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/statistics/html/index.en.html>

úvěry v několika členských státech silně omezují schopnost bank financovat reálnou ekonomiku. Banky jsou hlavním zdrojem úvěrů pro podniky a domácnosti, a proto jsou zvláště citlivé na nedostatky v efektivitě insolvenčních rámců. Kvalitní insolvenční rámce by mohly přispět k řešení problémů, ale samy o sobě nedokáží vyřešit všechny obtíže, jimž banky čelí při správě svých oslabených bilancí. Řešení problematiky dluhového převisu a úvěrů v selhání vyžaduje další politiky a všeobecné podmínky. Dobré insolvenční rámce jen na papíře nepřinášejí uspokojivé výsledky, pokud nemáme zároveň k dispozici dostatečnou soudní infrastrukturu nebo vhodné daňové politiky k zajištění finanční stability. Ke snížení dluhového převisu mohou být navíc nezbytné konkrétní politiky. U věřitelů se taková opatření týkají zejména oceňování aktiv, cílů dohody o vyrovnání stanovených dohledovým orgánem a daňového zacházení s odpisy. U dlužníků by dostupnost sítí sociálního zabezpečení snížila dopad rozhodnějších strategií vyjednávání dohod o vyrovnání a splácení dluhů, jež věřitelé považují za nezbytné.

Návrh pomůže zabránit hromadění úvěrů v selhání. Zásadními doplňkovými prvky v této souvislosti je za prvé umožnit společnostem restrukturalizovat se snadněji, a tím získat rychleji zpět svou ekonomickou životaschopnost a splácet své dluhy, a za druhé zajistit, aby banky mohly získat zpět majetek v případech, kdy není reálná naděje, že by dlužníci opět nabyli ekonomické životaschopnosti.

Úspěšný plán restrukturalizace zajistí, že se z úvěrů v selhání stanou úvěry, které společnost dokáže skutečně splatit. Při likvidaci musí zajištění věřitelé vzít v úvahu možnost výrazného snížení hodnoty svých pohledávek. Naproti tomu při restrukturalizaci se zabrání platební neschopnosti, smluvní dluhy se obvykle splácejí a vyjednávání se většinou týká pouze finančního dluhu. Údaje ukazují, že nejvyšší míry výtěžnosti úvěrů pro věřitele jsou v ekonomikách, kde nejběžnějším typem insolvenčního řízení je restrukturalizace⁴⁹ a že 45 % zemí OECD využívá restrukturalizaci jako nejběžnější způsob záchrany životaschopných firem. Mají také průměrnou míru výtěžnosti úvěrů 83 centů na dolar ve srovnání s 57 centy na dolar v zemích, kde je převládajícím výsledkem likvidace⁵⁰. Dalším důležitým faktorem pro zlepšení celkové míry výtěžnosti, a tím i zůstatkové hodnoty potenciálních úvěrů v selhání, je rychlé řešení případů restrukturalizace a insolvence⁵¹.

Prominutí podnikatelského a případně soukromého dluhu také pomůže odstranit z účetních rozvah úvěrových institucí úvěry, které nelze jakkoli splatit. Počet uváděných případů lze také snížit vypracováním úspěšných opatření pro restrukturalizaci dluhu mezi dlužníky a věřiteli s omezenou nebo žádnou intervencí ze strany soudních nebo správních orgánů nebo soudních řízení.

Tento návrh však plně nevyřeší problémy bank s vymáháním úvěrů, zejména účinnost vymáhání, a ani k tomu není určen, což omezuje schopnost bank financovat reálnou ekonomiku. Jak je uvedeno ve sdělení Komise „Dokončení bankovní unie“ ze dne 24. listopadu 2015⁵², účinnost postupů restrukturalizace a insolvenčních řízení se musí zlepšit. Komise také přezkoumala vnitrostátní insolvenční rámce prostřednictvím evropského semestru, což je rámec pro správu ekonomických záležitostí EU. Bylo zjištěno, že zdlouhavá, nákladná a neefektivní insolvenční řízení v některých členských státech jsou faktorem, který

⁴⁹ Resolving Insolvency (Řešení insolvency), Světová banka, <http://www.doingbusiness.org/reports/globalreports/~/media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Chapters/DB14-Resolving-insolvency.pdf>

⁵⁰ Doing Business Project Encourages Economies to Reform Insolvency Frameworks (Projekt *Doing Business* podněcuje ekonomiky k reformě insolvenčních rámců), Světová banka, leden 2013.

⁵¹ Resolving Insolvency (Řešení insolvency), Světová banka.

⁵² COM(2015) 587 final, 24.11.2015.

přispívá k nedostatečnému snižování pákového efektu dluhu v soukromém sektoru po hospodářské krizi a zhoršuje dluhový převis. Efektivní a transparentní veřejná správa a účinné soudnictví jsou nezbytné pro podporu hospodářského růstu a poskytování kvalitních služeb pro firmy i občany, a to i pokud jde o insolvenční rámce. Vzhledem k tomu bude Komise i nadále spolupracovat s členskými státy v rámci evropského semestru s cílem zlepšit jejich soudní systémy.

Z důvodu neexistence společně dohodnutých postupů sběru údajů a nízké vzájemné porovnatelnosti údajů z jednotlivých zemí nelze získat úplný obraz o situaci v členských státech, zejména pokud jde o dopad na finanční instituce. Proto, jak oznámila ve svém sdělení „Unie kapitálových trhů – urychlení reformy“, provádí Komise srovnávací přezkum režimů vymáhání úvěrů (včetně insolvence), aby získala podrobný a spolehlivý obraz o výsledcích bank v situaci, kdy čelí problémům ohledně návratnosti úvěrů ve smyslu prodlení se splácením, nákladů a míry výtěžnosti. Uvedený přezkum pomůže členským státům, které se snaží zvýšit efektivitu a transparentnost svých režimů. Komise se proto bude i nadále zabývat otázkami, jež nejsou přímo řešeny v tomto návrhu.

Posílení vnitrostátních rámců pro restrukturalizaci dluhů, vymáhání úvěrů, platební neschopnost a oddlužení a sbližování v oblasti jejich uplatňování rovněž přispěje k fungování jednotného trhu a zejména unie kapitálových trhů. Sbližování principů a důvěra v jejich účinné provádění v členských státech budou mít zásadní význam při vytváření podmínek, které věřitelům umožní poskytovat úvěry dlužníkům v jiných členských státech. Věřitelé nebudou poskytovat přeshraniční úvěry, pokud nevěří, že budou schopni se chránit v případě nesplácení a podle potřeby získat zpět příslušnou hodnotu nebo zajištění. Stanovením obecných principů na podporu sladění vnitrostátních restrukturalizačních a insolvenčních rámců tento návrh dále přispívá k restrukturalizaci dluhů.

Osobní a obchodní dluhy jednotlivých podnikatelů se často prolínají: podnikatelé si berou osobní půjčky, aby mohli zahájit a provozovat své podnikání, například proto, že zajišťují svůj podnikatelský úvěr svým osobním majetkem, jako je automobil, zatímco fyzické osoby využívají spotřebitelské úvěry k nákupu aktiv pro svou profesní činnost. Podle tohoto návrhu lze ve vhodných případech oba typy dluhu konsolidovat, pokud vznikly při podnikatelské činnosti dané osoby.

Návrh současně vyzývá členské státy, aby rozšířily uplatňování principů oddlužení i na fyzické osoby, které nejsou podnikateli, tzn. spotřebitele. Mnohé členské státy v posledních letech přijaly nebo reformovaly své vnitrostátní zákony o platební neschopnosti spotřebitelů, jelikož uznávají, že je důležité spotřebitelům umožnit, aby se zbavili svých dluhů a dostali druhou šanci. Ne všechny členské státy však mají takové zákony a lhůty pro oddlužení předlužených spotřebitelů zůstávají i nadále velmi dlouhé. Pomoc spotřebitelům, aby se opět mohli zapojit do ekonomického výdajového cyklu, je důležitou součástí dobře fungujících trhů a maloobchodních finančních služeb. Komise bude i nadále zkoumat, jak členské státy reformovaly své vnitrostátní rámce, a sledovat, jak provádějí toto konkrétní ustanovení o druhé šanci zakotvené v návrhu, aby měla přehled o situaci, pokud jde o předlužení spotřebitelů.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Návrh vychází z článků 53 a 114 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Návrh stanoví ucelený soubor principů a v případě potřeby také cílených pravidel pro účinný rámec preventivní restrukturalizace a poskytování druhé šance. Stanoví rovněž opatření ke zvýšení efektivity příslušných postupů, včetně formální platební neschopnosti (likvidační řízení), s cílem zkrátit jejich trvání. Účinná druhá šance by také znamenala zkrácení délky soudního zákazu činnosti poctivých předlužených podnikatelů, aby po uplynutí přiměřené doby mohli opět zahájit a vykonávat podnikatelskou činnost.

Cílem tohoto návrhu je odstranit překážky bránící uplatňování základních svobod, například volného pohybu kapitálu a svobody usazování, které vyplývají z rozdílů ve vnitrostátních právních předpisech a postupech týkajících se preventivní restrukturalizace, insolvence a poskytování druhé šance. Návrh zejména odstraní další předběžné náklady pro investory při posuzování rizikovitosti dlužníků, kteří se dostávají do finančních obtíží v jednom nebo více členských státech, a následné náklady pro restrukturalizující se společnosti, které mají podniky, věřitele nebo aktiva v jiných členských státech, typicky při restrukturalizaci mezinárodních skupin společností. Návrh také odstraní další náklady spojené s posuzováním rizik a přeshraničním vymáháním, jež vznikají věřitelům předlužených podnikatelů, kteří se přemístí do jiného členského státu, aby mnohem dříve získali druhou šanci. Odstraní také další náklady pro samotné podnikatele, kteří se přemístí do jiného členského státu, aby získali druhou šanci.

Problémy jednotného trhu se neomezují jen na čistě přeshraniční situace. I čistě vnitrostátní případy insolvence mohou mít dominový efekt na fungování jednotného trhu. Společnosti s přeshraničním působením mají ve svém dodavatelském řetězci některé dodavatelské subjekty, které mohou být čistě vnitrostátními podniky. Pokud má dodavatel finanční obtíže a nelze jej zachránit, může to mít negativní dopady, jež způsobí insolvenční přeshraniční společnosti.

Nástroj omezený pouze na přeshraniční případy insolvence by problémy jednotného trhu nevyřešil a pro investory by ani nebylo proveditelné, aby předem určovali přeshraniční nebo vnitrostátní povahu budoucích možných finančních obtíží dlužníka. Tento návrh přesahuje problematiku soudní spolupráce a stanoví zásadní minimální standardy. Z těchto důvodů by nebylo vhodné použít jako právní základ článek 81.

Některé členské státy uskutečnily opatření nezávisle a nedávno přijaly nová pravidla ke zlepšení rámce pro preventivní restrukturalizaci a druhou šanci nebo zahájily přípravné práce k jejich přijetí. Tyto vnitrostátní předpisy se však značně liší co do obsahu, a v důsledku toho poskytují nerovnoměrnou úroveň transparentnosti a ochrany pro investory. Investoři mohou narážet na překážky investování přes hranice, protože příslušné náklady jsou mnohem vyšší, než je nezbytné. Pokud EU nebude jednat, je třeba očekávat, že další členské státy, které reformují stávající rámce pro restrukturalizaci a druhou šanci nebo takové rámce poprvé zavádějí, budou následovat tento odchylný trend. Tento návrh má rovněž zabránit takovému odchylnému legislativnímu vývoji a následným překážkám v budoucnosti.

- **Subsidiarita**

Vzhledem ke značným rozdílům mezi vnitrostátními rámci pro restrukturalizaci a druhou šanci v EU a k absenci konvergentních trendů v nedávných legislativních změnách na vnitrostátní úrovni je velmi nepravděpodobné, že by jednotlivé členské státy byly schopny samostatně zajistit celkovou soudržnost svých právních předpisů s insolvenčními právními předpisy jiných členských států.

Pokud jde o poskytování druhé šance, aby bylo možno posoudit otázku subsidiarity, je třeba rozlišovat mezi fyzickými osobami, které jsou podnikateli, a těmi, které jsou spotřebiteli. Na

rozdíl od podnikatelů, kteří neustále hledají jakékoli zdroje investic (často přeshraniční), spotřebitelé mají tendenci přijímat v této fázi místní financování (půjčky od místních bank)⁵³. Problém předluženosti spotřebitelů je tudíž nutno řešit nejprve na vnitrostátní úrovni. Nedávno však v odpovědích na zelenou knihu o maloobchodních finančních službách⁵⁴ respondenti z tohoto odvětví často uváděli rozdílné zákony o insolvenční spotřebitelů jednotlivých států jakožto překážku, která brání přeshraničnímu prodeji maloobchodních finančních produktů. Členské státy proto mohou zvážit uplatňování totožných principů oddlužení na všechny fyzické osoby včetně spotřebitelů.

Dobře fungující jednotný trh EU vyžaduje soudržný rámec pro restrukturalizaci a druhou šanci, který bude schopen řešit přeshraniční rozměr firem, jelikož interakce mezi společnostmi sídlícími v různých členských státech jsou čím dál běžnější. Opatření EU proto poskytnou přidanou hodnotu usnadněním přeshraničního investování v EU, čímž se zajistí, že životaschopné podniky ve finančních obtížích, ať se v rámci jednotného trhu nacházejí kdekoli, budou moci využívat širší škálu dostupných nástrojů k zabránění jejich insolvence. Zároveň budou podnikatelé těžit z možnosti využívat rozumné lhůty pro oddlužení ve svých členských státech. Toho by nebylo možno reálně dosáhnout, pokud by se opatření přijímala pouze na úrovni jednotlivých členských států. Zajištění toho, aby přeshraniční věřitelé a investoři, kteří se podílejí na takovém postupu restrukturalizace, měli k dispozici vhodná ochranná opatření, bude mít navíc kladné hospodářské účinky. Navrhovaná pravidla vytvoří právní jistotu pro věřitele i investory, kteří chtějí půjčovat v jiných členských státech; potřebné informace budou dostupné, takže budou moci přijímat informovaná rozhodnutí.

Závěrem lze konstatovat, že návrh respektuje zásadu subsidiarity tím, že navrhuje, aby EU přijímala opatření jen tam a do té míry, v jaké nejsou členské státy schopny dosáhnout příslušných cílů samy.

- **Proporcionalita**

Návrh je koncipován tak, aby respektoval zásadu proporcionality. Prostředky, které využívá, budou navrženy tak, aby bylo dosaženo cíle, kterým je zajištění řádného fungování jednotného trhu. Budoucí nástroj EU by měl stanovit společné cíle a obecná pravidla, a přitom ponechat členským státům volnost určit, jak těchto cílů dosáhnout.

- **Volba nástroje a míra harmonizace**

Zdá se, že závazný nástroj ve formě směrnice stanovující minimální harmonizovaný rámec je nezbytný k dosažení cílů politiky v oblasti restrukturalizace, insolvence a druhé šance. Doporučení Komise z roku 2014 se nepodařilo zajistit, aby měly členské státy soudržnou a robustní odpověď na problémy, které doporučení identifikovalo. Slabiny fungování jednotného trhu EU z důvodu nedostatečného sblížení insolvenčních rámců Komise navíc dále zdůraznila v akčním plánu pro vytváření unie kapitálových trhů a ve strategii pro jednotný trh. Směrnice by umožnila členským státům uchovat si flexibilitu, pokud jde o nejvhodnější prostředky k tomu, aby ve svém vnitrostátním prostředí uplatňovaly takové principy, jako jsou dostupnost nástrojů včasného varování nebo povinnosti ředitelů ve stavu hrozící insolvence. Mohly by také stanovit podrobnější cílená pravidla nezbytná k dosažení cílů návrhu, například maximální doby trvání přerušování vymáhání nároků nebo počty hlasů potřebné k získání většiny pro přijetí plánů restrukturalizace.

⁵³ Přeshraniční poskytování úvěrů domácnostem, které v současnosti představuje 5 % z celkových úvěrů domácnostem.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/docs/green-paper_en.pdf

Restrukturalizace, insolvence a druhá šance jsou vysoce regulovány na vnitrostátní úrovni a souvisejí s dalšími oblastmi práva, jako jsou právo obchodních společností, pracovní právo, daňové právo a právní předpisy v oblasti státní podpory. Kromě toho jsou v jednotlivých členských státech restrukturalizace, insolvence a druhá šance upraveny rozdílně, a to nejen z důvodu odlišného historického a ekonomického vývoje v každé zemi, ale také v důsledku rozdílných přístupů k ochraně společenských hodnot, jako jsou práva pracujících nebo právo na vlastnictví. Minimální standardy jsou proto nejvhodnějším prostředkem k zajištění soudržného rámce ve všech členských státech a současně členským státům umožňují jít nad rámec ustanovení směrnice. Členské státy například mohou dále podporovat nové a prozatímní financování v rámci postupů restrukturalizace tím, že v rámci následných likvidačních řízení přiznají tomuto financování přednost před nároky, které mají původ v období před restrukturalizací. Členské státy mohou rovněž zdokonalit rámec pro poskytování druhé šance rozšířením jejich působnosti na všechny fyzické osoby včetně spotřebitelů. Členské státy mohou také zlepšit zacházení s pracovníky ve fázi přijímání plánů restrukturalizace, a to tím, že budou vyžadovat, aby pracovníci byli zařazeni do své vlastní třídy, odděleně od ostatních věřitelů.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Tento návrh vychází z doporučení z roku 2014 o novém přístupu k neúspěchu v podnikání a k platební neschopnosti⁵⁵. Vyhodnocení Komise konstatovalo, že doporučení uplatnily jen částečně některé členské státy včetně těch, které obdržely doporučení týkající se insolvence v rámci evropského semestru. Dokonce i ty členské státy, které doporučení provedly, tak učinily selektivním způsobem, takže stále zůstávají významné rozdíly⁵⁶. Doporučení samo o sobě tudíž nebylo dostatečné k dosažení cílů spočívajících ve sblížení a snížení nedostatků pravidel umožňujících včasnou restrukturalizaci dluhu a druhou šanci.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Komise provedla rozsáhlou konzultaci se zúčastněnými stranami. V rámci online veřejné konzultace od 23. března 2016 do 14. června 2016 obdržela více než 260 příspěvků z 27 členských států (zejména z Německa následovaného Spojeným královstvím, Belgií a Litvou). Uskutečnila se zvláštní setkání s vládními odborníky členských států. Byla vytvořena neformální skupina složená z vybraných zúčastněných stran se zvláštním zájmem o problematiku restrukturalizace dluhů, insolvence a druhé šance, která se v roce 2016 setkala celkem třikrát⁵⁷. A konečně, během slovenského předsednictví byla dne 11. července 2016 uspořádána konference o sblížování insolvenčních rámců v Evropské unii.

Většina členských států podpořila cíle Komise spočívající ve snaze zlepšit rámce pro včasnou restrukturalizaci a druhou šanci, ale trvala na tom, že harmonizace by měla zůstat především na úrovni principů, a to kvůli složitým vazbám s ostatními oblastmi práva, jako je například právo obchodních společností. Pokud jde o zúčastněné strany, podnikatelské organizace, profesní

⁵⁵ C(2014) 1500 final, 12.3.2014.

⁵⁶ Podrobnější informace naleznete ve vyhodnocení provádění doporučení Komise o novém přístupu k neúspěchu podnikání a k platební neschopnosti ze dne 30. září 2015: http://ec.europa.eu/justice/civil/files/evaluation_recommendation_final.pdf

⁵⁷ Hlavními účastníky byly BusinessEurope, AFME, EBF, ACCA, UEAPME, ESBA, Independent Retail Europe, EuroChambers, ETUC, EFIN, FEE, INSOL Europe, FDC, Rada advokátních komor a sdružení právníků Evropy a Evropský právní institut.

sdružení, finanční instituce, spotřebitelské organizace, odbory a sdružení akademických pracovníků, tyto subjekty obecně podporovaly minimální harmonizovaná pravidla ohledně přístupu k včasné restrukturalizaci a druhé šanci a uvítaly myšlenku efektivního, účelného a rentabilního insolvenčního rámce EU pro záchranu životaschopných podniků. Také zdůraznily, že je nutno uvažovat o vyváženém přístupu, který bude chránit zájmy všech zúčastněných stran a zabrání morálnímu hazardu. Bankovní sektor a některé další zúčastněné strany byly toho názoru, že pravidla EU pro oddlužení spotřebitelů, pokud se o nich bude uvažovat, by měla být předmětem samostatného nástroje. Evropský parlament podpořil harmonizaci určitých aspektů restrukturalizace a zdůraznil, že je nezbytné zajistit, aby druhou šanci dostaly všechny fyzické osoby.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Expertní skupina pro otázky restrukturalizace a insolvenčního práva uspořádala od ledna do července 2016 celkem šest setkání. Byla provedena komplexní srovnávací právní studie hmotného insolvenčního práva všech členských států s cílem určit všechny oblasti, kde by rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy mohly působit jako překážky jednotného trhu⁵⁸. Také byla provedena ekonomická studie o dopadu minimálních standardů v oblasti restrukturalizace, insolvence a druhé šance⁵⁹.

- **Posouzení dopadů**

Byly zvažovány tyto možnosti na vysoké úrovni:

Možnost 1: Zachování stávajícího stavu (základní scénář)

Možnost 2: Vytvoření plně harmonizovaného rámce pro postupy preventivní restrukturalizace a poskytování druhé šance

Možnost 3: Zavedení alternativního, nepovinného režimu pro restrukturalizaci a poskytování druhé šance v EU

Možnost 4: Vytvoření harmonizovaného minimálního právního rámce v oblasti restrukturalizace a druhé šance pro podnikatele

Zvolenou možností v rámci posouzení dopadů bylo vytvořit harmonizovaný minimální právní rámec pro restrukturalizaci a druhou šanci pro podnikatele, s nezávazným ustanovením o druhé šanci pro spotřebitele, a zlepšit efektivitu příslušných postupů. Upřednostňovaná možnost nabízí následující přínosy:

- i) poskytuje účinné možnosti včasné restrukturalizace;
- ii) zlepšuje šance na úspěšné vyjednávání tím, že poskytuje dlužníkovi „dostatek prostoru“ prostřednictvím přerušování vymáhání nároků (moratoria);
- iii) usnadňuje pokračování dlužníkovy podnikání během restrukturalizace;
- iv) brání nesouhlasícím menšinovým věřitelům a akcionářům ohrozit úsilí o restrukturalizaci, avšak zároveň chrání jejich zájmy;
- v) zvyšuje šance na úspěšnost plánů restrukturalizace;
- vi) snižuje náklady a zkracuje trvání postupů restrukturalizace;
- vii) umožňuje oddlužení předlužených podnikatelů v rozumné lhůtě (3 roky);

---

⁵⁸ Veřejná zakázka č. JUST/2014/JCOO/PR/CIVI/0075, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/justice/civil/files/insolvency/insolvency_study_2016_final_en.pdf

⁵⁹ Veřejná zakázka č. JUST /2015/JCOO/FWCIVI0103, v přípravě.

viii) zvyšuje efektivitu postupů pro řešení restrukturalizace, insolvence a poskytování druhé šance.

Upřednostňovaná možnost pomůže snížit překážky, které brání v přeshraničním investování. Vedla by k tomu, že by se podařilo zachránit více životaschopných podniků než v současnosti, jelikož menšinoví věřitelé nebudou moci destabilizovat proces vyjednávání v naději, že dosáhnou nějaké obchodní výhody, například tím, že si vynutí včasné splacení svých pohledávek. Účinné preventivní postupy mohou přispět k omezení výskytu úvěrů v selhání ve fázích cyklického poklesu a zároveň zajistit vysokou míru výtěžnosti úvěrů, jejichž hodnota je narušena. Upřednostňovaná možnost by měla vést ke zvýšení míry výtěžnosti úvěrů, které zase vede k nižším výpůjčním nákladům. Upřednostňovaná možnost sníží náklady na nové zahájení podnikání a zvýší příležitosti fyzických osob (podnikatelů) začít znovu. Náklady na předběžné posouzení investičních rizik klesnou a míra výtěžnosti v insolvenčním řízení se zlepší. Čím bude vzájemný soulad režimů restrukturalizace větší, tím budou nižší náklady na právní poradenství, které se v současnosti využívá, aby se zabránilo uplatňování více různých vnitrostátních restrukturalizačních a insolvenčních rámců. Upřednostňovaná možnost také zvýší samostatnou výdělečnou činnost, jelikož zkrácení lhůt pro oddlužení zvyšuje míru samostatné výdělečné činnosti. Upřednostňovaná možnost rovněž prospěje spotřebě a ekonomickému růstu.

Upřednostňovaná možnost bude znamenat, že některým členským státům vzniknou náklady při změně jejich rámců pro restrukturalizaci a druhou šanci. Některé členské státy budou muset zavést preventivní postup nebo upravit postup již oznámený v příloze A insolvenčního nařízení. K provádění ustanovení o postavení akcionářů při restrukturalizaci mohou být nezbytné některé změny práva obchodních společností.

- **Účelnost a zjednodušování právních předpisů**

Upřednostňovaná možnost sníží překážky, které brání poskytování přeshraničních úvěrů malým a středním podnikům: efektivní restrukturalizace by malým a středním podnikům, které jsou věřiteli, umožnila získat zpět více, než by získaly v případě, kdyby se dlužník dostal do platební neschopnosti. Důvodem je, že míry výtěžnosti úvěrů pro věřitele jsou obecně vyšší, když insolvenční a restrukturalizační rámec umožňuje včasnou a účinnou restrukturalizaci životaschopných firem a rychlé ukončení existence neživotaschopných firem. Jakožto dlužníci budou mít MSP přístup k nástrojům včasného varování, což by mělo vést k tomu, že bude ve větším počtu případů podán včasný návrh na zahájení restrukturalizace. Především malé a střední podniky budou rovněž těžit z modelových plánů restrukturalizace vypracovaných na vnitrostátní úrovni, jelikož tyto plány by dlužníkům usnadnily vypracování vlastních návrhů plánu restrukturalizace s náležitými zveřejněními příslušných údajů. Podporou pružnějšího restrukturalizačního rámce a lepších podmínek pro nový začátek po neúspěchu lze snížit úmrtnost společností a také negativní vedlejší účinky souvisejících případů insolvence v dodavatelském řetězci. Podmínky pro snadnější oddlužení podnikatelů také přispějí k vyššímu počtu nově vznikajících společností.

Zvýšení efektivity postupů pro řešení restrukturalizace, insolvence a oddlužení a zejména digitalizace všech insolvenčních řízení pomůže zkrátit trvání těchto postupů a řízení a zvýšit jejich účinnost, což by se promítlo do snížení nákladů na restrukturalizaci a vyšší míry výtěžnosti úvěrů pro věřitele.

- **Základní práva**

Svoboda podnikání a právo vykonávat výdělečnou činnost (články 16 a 15 Listiny základních práv): tato práva jsou zaručena. Dlužníci ve finančních obtížích mohou během vyjednávání o restrukturalizaci pokračovat v činnosti a mít plnou nebo alespoň částečnou kontrolu nad svým majetkem a záležitostmi. Předlužení podnikatelé by mohli začít znovu podnikat po úplném oddlužení.

Právo na vlastnictví a právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces (články 17 a 47 Listiny): ačkoli určité části řízení mohou mít na tato práva dopad, jsou nezbytné a přiměřené, aby se usnadnilo rychlé provádění plánů restrukturalizace, které dokáží obnovit ekonomickou životaschopnost dlužníků. Vhodná ochranná opatření jsou zahrnuta v každém případě, aby se zajistila ochrana oprávněných zájmů zúčastněných stran proti zneužití.

Právo pracovníků na informování a projednávání (článek 27 Listiny): navrhovaná opatření ovlivní tato práva pozitivně, jelikož návrhem nejsou dotčeny stávající právní předpisy Unie v této oblasti a navíc návrh poskytuje dotčeným pracovníkům právo hlasovat o plánech restrukturalizace.

Právo na kolektivní vyjednávání a akce (článek 28 Listiny): návrhem nejsou dotčena práva pracovníků a zaměstnavatelů ani jejich příslušných organizací vyjednávat a uzavírat kolektivní smlouvy na vhodných úrovních a v případě konfliktu zájmů vést kolektivní akce na obranu svých zájmů, včetně stávků, v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nebude mít žádné důsledky pro rozpočet EU. Náklady na uplatňování a provedení směrnice do vnitrostátního práva budou plně kryty odhlasovaným přidělem z rozpočtu programu Spravedlnost. Náklady na vypracování prováděcí zprávy 5 let od data použitelnosti a poté každých 7 let budou kryty rozpočtovým přidělem nástrojů v oblasti politiky spravedlnosti a spotřebitelů na dotyčné roky.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Komise usnadní provádění směrnice v členských státech:

- poskytnutím pomoci s provedením do vnitrostátního práva,
- uspořádáním dvou seminářů k problematice provedení do vnitrostátního práva a předběžných revizí,
- organizováním dvoustranných schůzek, a to včetně na základě vyžádání členskými státy,
- tím, že členským státům poskytne šablony pro oznamování vnitrostátních prováděcích opatření.

Členské státy budou také vyzvány, aby přijaly určitá prováděcí opatření, například uvedení vyhrazeného kontaktního místa, nahlášení všech vnitrostátních prováděcích opatření a zvyšování povědomí.

Aby bylo zajištěno sledování a provádění příslušných pravidel, návrh stanoví, že členské státy mají na základě standardní metodiky shromažďovat údaje o takových ukazatelích, jako jsou

například počet podání u každého typu postupu (restrukturalizace, insolvence, druhá šance), délka a výsledek postupů, administrativní náklady postupů, míry výtěžnosti a úspěšnost těchto postupů. Údaje budou rozčleněny podle velikosti a typu dlužníků, aby bylo možno objektivně posoudit účinnost postupů členských států. Členské státy mají údaje předávat Komisi každý rok.

Fungování směrnice bude poprvé přezkoumáno 5 let od data její použitelnosti a poté každých 7 let.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Směrnice má tři jasně odlišené hlavní části: rámce pro preventivní restrukturalizaci (hlava II), poskytování druhé šance podnikatelům (hlava III) a opatření ke zvýšení účinnosti postupů a řízení v oblasti restrukturalizace, insolvence a druhé šance (hlava IV). Hlavy I, IV, V a VI jsou horizontálního rozsahu.

Hlava I. Obecná ustanovení: obsahuje ustanovení o působnosti, jak *rationae materiae*, tak *rationae personae*, několik definic a ustanovení o dostupnosti nástrojů včasného varování pro dlužníky, ať už se jedná o právnické osoby, nebo o fyzické osoby provozující obchod, živnost nebo profesní činnost (podnikatele).

Ačkoli jsou ustanovení hlavy III omezena na podnikatele, výslovně je uvedeno, že členské státy mohou působnost těchto ustanovení rozšířit na všechny fyzické osoby, aby bylo zajištěno jednotné nakládání s osobními dluhy. Několik členských států skutečně nerozlišuje mezi osobními dluhy vzniklými v důsledku podnikání a dluhy vzniklými mimo podnikání. Žádné ustanovení této směrnice nenaznačuje, že je takové rozlišení nezbytné nebo vhodné. Směrnice vyzývá členské státy, aby stejné principy ohledně druhé šance uplatňovaly na všechny fyzické osoby.

Hlava II. Rámce pro preventivní restrukturalizaci: tato část zavádí společné základní prvky rámců pro preventivní restrukturalizaci, které dlužníkům ve finančních obtížích, ať už jde o fyzické, nebo o právnické osoby, poskytnou účinný přístup k postupům, jež usnadňují včasné vyjednání plánů restrukturalizace, jejich přijetí věřiteli a případné potvrzení soudním nebo správním orgánem.

Článek 4: rámce pro preventivní restrukturalizaci mohou být tvořeny jedním nebo více postupy nebo opatřeními s tím, že dlužník může kombinovat všechny v nich uvedené prvky k efektivnímu vyjednání a přijetí plánu restrukturalizace.

Článek 5: dlužník by měl i nadále vlastnit svůj majetek a moci řídit své záležitosti. Mediátoři nebo dohlížitelé (odborníci na restrukturalizaci) mohou mít svou úlohu, ale takové odborníky by neměl soudní nebo správní orgán nutně jmenovat v každém případě.

Články 6 a 7: aby bylo možno uskutečnit vyjednávání a bránit se věřitelům, kteří nepřijmou nabídku na vyjednávání, měl by mít dlužník přístup k přerušování vymáhání individuálních nároků. Obavy, že přerušování vymáhání nároků by mohlo mít negativní dopad na věřitele, jsou řešeny prostřednictvím ustanovení o trvání přerušování, podmínkách pro jeho prodloužení a podmínkách pro jeho zrušení. Nesplacené pohledávky pracovníků jsou osvobozeny od přerušování vymáhání nároků v té míře, v jaké členské státy neposkytují vhodnou ochranu jinými prostředky. Dlužník by také neměl mít povinnost po dobu přerušování vymáhání nároků zahájit jiné typy insolvenčních řízení, zejména likvidačního řízení, aby mohl pokračovat ve svém podnikání, a ani by mu taková situace neměla hrozit. Měl by také mít možnost počítat s

pokračujícím plněním smluv s dodavateli a dalšími věřiteli za předpokladu, že sám plní své povinnosti podle těchto smluv.

Článek 8: stanoví minimální povinné informace, které mají být součástí plánů restrukturalizace. Členské státy mohou požadovat další povinné údaje, pokud to nebude klást na dlužníky nepřiměřenou zátěž. Členské státy by měly vypracovat online modely plánů restrukturalizace a praktické informace o tom, jak může návrhové plány tyto modely využívat.

Článek 9: upravuje přijímání plánů restrukturalizace dotčenými věřiteli nebo třídami věřitelů. Pokud existují věřitelé s rozdílnými zájmy, měli by být zařazeni do samostatných tříd. Přínejmenším zajištění věřitelé by měli být vždy řešeni odděleně od nezajištěných věřitelů. Členské státy mohou rovněž stanovit, že pracovníci mají být zařazeni do samostatné třídy, odděleně od ostatních věřitelů.

Článek 10: vyjmenovává případy, kdy musí být plán restrukturalizace potvrzen soudním nebo správním orgánem, aby byl závazný, a stanoví podmínky pro takové potvrzení.

Článek 11: stanoví podmínky, které musí být splněny, aby se zajistilo, že plán restrukturalizace, který nepodporují všechny třídy věřitelů, bude přesto potvrzen soudním nebo správním orgánem.

Článek 12: stanoví zásadu, že akcionářům a dalším držitelům majetkových podílů by nemělo být dovoleno, aby bránili přijetí plánů restrukturalizace životaschopného podniku, ovšem za předpokladu, že jsou chráněny jejich oprávněné zájmy.

Článek 13: stanoví pravidla pro oceňování, kdy a jak musí být určeno, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana nesouhlasících stran.

Článek 14: vyjmenovává účinky plánů restrukturalizace na dotčené a nedotčené strany.

Článek 15: stanoví minimální pravidla pro opravné prostředky jakožto záruky k ochraně oprávněných zájmů zúčastněných stran, a zároveň zajišťuje, aby tato ochranná opatření nezpůsobila oddálení potvrzení nebo provedení plánů restrukturalizace.

Články 16 a 17: poskytují minimální ochranu pro nové financování nezbytné k provedení plánu restrukturalizace, pro prozatímní financování vynaložené za účelem zajištění kontinuity podnikání v průběhu vyjednávání o restrukturalizaci a pro ostatní transakce uzavřené v těsné souvislosti s plánem restrukturalizace.

Článek 18: stanoví, že členské státy mají ukládat ředitelům firem v situaci hrozící insolvence zvláštní povinnosti, jež by je motivovaly usilovat o včasnou restrukturalizaci, pokud je firma životaschopná.

Hlava III. Druhá šance pro podnikatele: zavádí minimální ustanovení o oddlužení předlužených podnikatelů jakožto základní předpoklady, které zajistí, aby podnikatelé dostali druhou šanci. Členské státy mohou jít nad rámec této minimální ochrany tím, že povolí přívětivější zacházení s podnikateli, např. prostřednictvím pravidel ohledně přístupu podnikatelů, kteří začínají znovu, k finančním prostředkům.

Článek 19: stanoví zásadu, že předlužení podnikatelé by měli mít účinný přístup k úplnému oddlužení bez minimální částky nebo procenta, které z dluhu musí splatit.

Článek 20: podnikatelé by měli mít nárok na úplné oddlužení po uplynutí nejvýše 3 let, aniž by bylo nutno se znovu obracet na soudní nebo správní orgán. Počátek tříletého období se liší v závislosti na tom, zda podnikatel platí věřitelům v rámci splátkového kalendáře, nebo zda postup spočívá pouze ve zpeněžení majetkové podstaty. Omezení krátké lhůty pro oddlužení jsou uvedena v článku 22.

Článek 21: podnikatelé, kteří mají zákaz činnosti z důvodů souvisejících s jejich předlužením, by také měli mít prospěch z krátkých lhůt zákazu činnosti, aby dostali efektivní druhou šanci. Měla by se uplatnit omezení uvedená v článku 22.

Článek 22: poskytuje členským státům značnou volnost při stanovování podmínek, jež omezují ustanovení o přístupu k oddlužení a o lhůtách pro oddlužení, a to za předpokladu, že jsou taková omezení jasně vymezena a jsou nezbytná k ochraně obecného zájmu.

Článek 23: jelikož se osobní dluhy profesní a neprofesní povahy často prolínají, členské státy by se měly případně snažit konsolidovat jednotlivé postupy tak, aby podnikatelé měli účinný přístup ke druhé šanci.

Hlava IV. Opatření ke zvýšení účinnosti postupů pro řešení restrukturalizace, insolvence a oddlužení: vztahuje se nejen na postupy preventivní restrukturalizace a oddlužení, ale také na insolvenční řízení.

Článek 24: stanoví, že členské státy mají zajistit, aby členové soudních a jiných příslušných orgánů byli řádně vyškoleni a specializovali se na problematiku restrukturalizace, insolvence a druhé šance.

Článek 25: požaduje, aby členské státy podporovaly počáteční a další vzdělávání, jakož i vypracování kodexů chování pro odborníky zabývající se problematikou restrukturalizace, insolvence a druhé šance.

Článek 26: obsahuje minimální normy pro jmenování odborníků na restrukturalizaci, insolvenční a druhou šanci, dohled nad nimi a jejich odměňování.

Článek 27: upravuje používání elektronických komunikačních prostředků v souvislosti s restrukturalizací, insolvenční a druhou šancí.

Hlava V. Monitorování restrukturalizace, insolvence a druhé šance: obsahuje minimální pravidla pro shromažďování údajů členskými státy a o sdělování těchto údajů Komisi za použití standardizované šablony pro sdělování údajů;

Hlava VI. Závěrečná ustanovení: pravidla týkající se vztahu směrnice k jiným nástrojům Unie, přezkoumání uplatňování směrnice, přijetí jednotných formulářů, vstupu v platnost a použitelnost.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o rámcích pro preventivní restrukturalizaci, druhé šanci a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice 2012/30/EU**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 53 a 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru⁶⁰,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů⁶¹,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Cílem této směrnice je odstranit překážky bránící uplatňování základních svobod, například volného pohybu kapitálu a svobody usazování, které vyplývají z rozdílů mezi vnitrostátními právními předpisy a postupy týkajícími se preventivní restrukturalizace, insolvence a druhé šance. Tato směrnice se snaží odstranit tyto překážky tím, že zajistí, aby životaschopné podniky ve finančních obtížích měly přístup k účinným vnitrostátním rámcům pro preventivní restrukturalizaci, které jim umožní pokračovat v činnosti, aby poctiví předlužení podnikatelé dostali po úplném oddlužení po uplynutí přiměřené doby druhou šanci a aby se zlepšila účinnost postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení, zejména s cílem zkrátit jejich trvání.
- (2) Restrukturalizace by měla podnikům ve finančních obtížích umožnit i nadále zcela nebo částečně pokračovat v podnikání, a to změnou složení, podmínek nebo struktury aktiv a závazků nebo své kapitálové struktury, včetně prodeje aktiv nebo částí podniku. Rámce pro preventivní restrukturalizaci by měly podnikům především umožnit, aby se včas restrukturalizovaly a vyhnuly se platební neschopnosti. Tyto rámce by měly maximalizovat celkovou hodnotu pro věřitele, vlastníky a hospodářství jako celek a měly by zabránit zbytečným ztrátám pracovních míst a ztrátám znalostí a dovedností. Měly by také zabránit hromadění úvěrů v selhání. V procesu restrukturalizace by měla být chráněna práva všech zúčastněných stran. Zároveň by neživotaschopné podniky bez vyhlídky na přežití měly být co nejrychleji zlikvidovány.

---

⁶⁰ Úř. věst. C , , s. .

⁶¹ Úř. věst. C , , s. .

- (3) Mezi členskými státy existují rozdíly, pokud jde o škálu postupů, jež mají dlužníci ve finančních obtížích k dispozici za účelem restrukturalizace svého podnikání. Některé členské státy mají omezenou škálu postupů, což znamená, že firmy mohou provést restrukturalizaci poměrně pozdě, v rámci insolvenčních řízení. V jiných členských státech je restrukturalizace možná v dřívějším stadiu, ale dostupné postupy nejsou tak účinné, jak by mohly být, nebo jsou velmi formální a zejména omezují používání mimosoudních postupů. Podobně se liší také vnitrostátní předpisy, které podnikatelům poskytují druhou šanci, zejména tím, že jim přiznávají prominutí dluhů, které vznikly v průběhu jejich podnikání, a to co do trvání lhůty pro oddlužení i podmínek, za nichž lze oddlužení povolit.
- (4) V mnoha členských státech trvá déle než tři roky, než se mohou zkrachovalí, ale poctiví podnikatelé zbavit svých dluhů jejich prominutím a začít znovu. V důsledku neefektivních rámců pro poskytování druhé šance se musí podnikatelé přemísťovat do jiných jurisdikcí, aby mohli využít možnost začít v přiměřené lhůtě znovu podnikat, což způsobuje značné další náklady jak jejich věřitelům, tak i dlužníkům samotným. Dlouhé zákazy činnosti, které často doprovázejí postup vedoucí k oddlužení, vytvářejí překážky, jež brání tomu, aby dotyčná osoba mohla zahájit a provozovat samostatně výdělečnou, podnikatelskou činnost.
- (5) Příliš dlouhé trvání postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení v několika členských státech je důležitým faktorem způsobujícím nízkou míru výtěžnosti úvěrů a odrazujícím investory od podnikání v jurisdikcích, kde hrozí, že budou tyto postupy trvat příliš dlouho.
- (6) Všechny tyto rozdíly se promítají do dalších nákladů pro investory při posuzování rizikovosti dlužníků, kteří se dostávají do finančních obtíží v jednom nebo více členských státech, a nákladů pro restrukturalizující se společnosti, jež mají podniky, věřitele nebo aktiva v jiných členských státech, což je nejzřetelněji případ restrukturalizace mezinárodních skupin společností. Mnoho investorů uvádí nejistotu ohledně insolvenčních pravidel nebo nebezpečí zdoluhavých či složitých insolvenčních řízení v jiné zemi jako hlavní důvod, proč neinvestují ani nevstupují do obchodního vztahu s protějškem mimo svou vlastní zemi.
- (7) Tyto rozdíly vedou k nerovným podmínkám pro přístup k úvěrům a k nestejně míře jejich výtěžnosti v různých členských státech. Vyšší míra harmonizace v oblasti restrukturalizace, insolvence a druhé šance je tudíž nezbytná pro dobře fungující jednotný trh obecně a pro funkční unii kapitálových trhů zvláště.
- (8) Je také nutno odstranit další náklady spojené s posuzováním rizik a přeshraničním vymáháním, jež vznikají věřitelům předlužených podnikatelů, kteří se přemístí do jiného členského státu, aby mnohem dříve získali druhou šanci. Rovněž je nezbytné snížit další náklady pro podnikatele vyplývající z nutnosti přemístit se do jiného členského státu, aby mohli využít druhou šanci. Kromě toho překážky vyplývající z dlouhých zákazů činnosti souvisejících s předlužením podnikatele potlačují podnikání.
- (9) Překážky uplatňování základních svobod se neomezují jen na čistě přeshraniční situace. Stále více propojený jednotný trh – na kterém probíhá volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a pracovníků – se stále silnějším digitálním rozměrem znamená, že jen velmi málo společností je čistě vnitrostátních, pokud se vezmou v úvahu všechny relevantní prvky, jako jsou jejich klientská základna, dodavatelský řetězec, rozsah činností nebo investorská a kapitálová základna. Dokonce i čistě vnitrostátní případy insolvence mohou mít dopad na fungování jednotného trhu prostřednictvím tzv.

dominového efektu insolvenční, kdy insolvence jednoho podniku může vyvolat insolvenční dalších firem v dodavatelském řetězci.

- (10) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848⁶² se zabývá otázkami soudní příslušnosti, uznávání a vymáhání, rozhodného práva a spolupráce v přeshraničních insolvenčních řízeních, jakož i vzájemného propojení insolvenčních rejstříků. Jeho oblast působnosti pokrývá preventivní postupy, které přispívají k záchraně ekonomicky životaschopných dlužníků, jakož i postupy, které poskytují podnikatelům druhou šanci. Nařízení (EU) 2015/848 se však nezabývá rozdíly mezi těmito postupy, jak jsou stanoveny ve vnitrostátních právních předpisech. Kromě toho nástroj omezený pouze na přeshraniční případy insolvence by neodstranil všechny překážky volného pohybu a pro investory by ani nebylo proveditelné, aby předem určovali přeshraniční nebo vnitrostátní povahu budoucích možných finančních obtíží dlužníka. Proto je nezbytné jít nad rámec problematiky soudní spolupráce a stanovit zásadní minimální standardy.
- (11) Je nezbytné snížit náklady na restrukturalizaci jak pro dlužníky, tak pro věřitele. Proto by se měly omezit rozdíly, které brání včasné restrukturalizaci životaschopných podniků ve finančních obtížích a poskytování druhé šance poctivým podnikatelům. To by mělo přinést větší transparentnost, právní jistotu a předvídatelnost v Unii. Také by to mělo maximalizovat výnosy pro všechny typy věřitelů a investorů a podpořit přeshraniční investice. Větší soudržnost by rovněž usnadnila restrukturalizaci skupin společností bez ohledu na místo usazení jednotlivých členů skupiny v Unii.
- (12) Odstranění překážek bránících účinné restrukturalizaci životaschopných podniků ve finančních obtížích přispívá k minimalizaci ztrát pracovních míst a ztrát pro věřitele v dodavatelském řetězci, zachovává know-how a dovednosti, a tudíž prospívá širší ekonomice. Usnadnění druhé šance pro podnikatele zabraňuje jejich vyloučení z trhu práce a umožňuje jim znovu zahájit podnikání, přičemž se mohou poučit se z předchozích zkušeností. A konečně, zkrácení postupů restrukturalizace by mělo za následek vyšší míru výtěžnosti úvěrů pro věřitele, jelikož plynutí času by mělo za normálních okolností za následek pouze další ztrátu hodnoty podniku. Účinné insolvenční rámce by navíc umožnily lepší posouzení rizik spojených s rozhodnutími o půjčkách a výpůjčkách a u předlužených podniků by usnadnily korekci, což by minimalizovalo hospodářské a sociální náklady spojené s procesem snižování míry jejich zadlužení.
- (13) Ze soudržnějšího přístupu na úrovni Unie by měly mít prospěch zejména malé a střední podniky, jelikož ty nemají potřebné zdroje, aby se vypořádaly s vysokými náklady na restrukturalizaci a využily účinnější postupy restrukturalizace v některých členských státech. Malé a střední podniky, zejména když čelí finančním obtížím, často nemají prostředky, aby si mohly najmout odborné poradce, a proto je nutno zavést nástroje včasného varování, které dlužníky upozorní na naléhavost potřeby jednat. Aby se tyto podniky mohly snáze restrukturalizovat při nízkých nákladech, je rovněž nutno na vnitrostátní úrovni vypracovat modelové plány restrukturalizace a zpřístupnit je na internetu. Dlužníci by měli být schopni je používat a přizpůsobit si je vlastním potřebám a specifickým svému podnikání.
- (14) Z působnosti této směrnice je vhodné vyjmout tyto dlužníky: pojišťovny a zajišťovny definované v čl. 13 bodech 1 a 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady

---

⁶² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 19).

2009/138/ES⁶³, úvěrové instituce definované v čl. 4 odst. 1 bodě 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 575/2013⁶⁴, investiční podniky a subjekty kolektivního investování definované v čl. 4 odst. 1 bodech 2 a 7 nařízení (ES) č. 575/2013, ústřední protistrany definované v čl. 2 bodě 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012⁶⁵, centrální depozitáře cenných papírů definované v čl. 2 bodě 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014⁶⁶ a další finanční instituce a subjekty uvedené v čl. 1 odst. 1 prvním pododstavci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU⁶⁷. Ty jsou upraveny zvláštními předpisy, přičemž rozsáhlé pravomoci k zásahu mají v jejich případě vnitrostátní kontrolní orgány.

- (15) Předluženost spotřebitelů je záležitost velkého hospodářského a společenského zájmu a úzce souvisí se snižováním dluhového převisu. Kromě toho často nelze jasně rozlišit mezi spotřebitelskými a podnikatelskými dluhy podnikatele. Režim druhé šance pro podnikatele by nebyl efektivní, pokud by podnikatel musel absolvovat samostatné postupy s různými podmínkami přístupu a lhůtami pro oddlužení, aby se zbavil svých obchodních osobních dluhů i neobchodních osobních dluhů. Z těchto důvodů, přestože tato směrnice neobsahuje závazná pravidla ohledně předluženosti spotřebitelů, by členské státy měly být schopny uplatňovat ustanovení o oddlužení také na spotřebitele.
- (16) Čím dříve může dlužník zjistit své finanční obtíže a přijmout vhodná opatření, tím vyšší je pravděpodobnost, že se vyhne hrozící platební neschopnosti, nebo – v případě firmy, jejíž ekonomická životaschopnost je trvale narušena – tím spořádanější a efektivnější bude proces likvidace firmy. Je proto nutné zavést jasné informace o dostupných postupech preventivní restrukturalizace a nástrojích včasného varování, jež umožní motivovat dlužníky, kteří začínají mít finančních obtíže, k přijetí včasných opatření. Možné mechanismy včasného varování by měly zahrnovat účetní a kontrolní povinnosti dlužníka nebo jeho managementu, jakož i ohlašovací povinnosti na základě úvěrových smluv. Kromě toho třetí strany s relevantními informacemi, jako jsou například účetní nebo orgány daňové správy a sociálního zabezpečení, by mohly být motivovány nebo mít dokonce podle vnitrostátního práva povinnost, aby upozorňovaly na negativní vývoj.
- (17) Dlužníkům by měl být k dispozici restrukturalizační rámec, aby mohli řešit své finanční obtíže v raném stadiu, kdy se zdá pravděpodobné, že lze zabránit jejich platební neschopnosti a zajistit pokračování jejich podnikání. Restrukturalizační rámec by měl být k dispozici dříve, než se dlužník podle vnitrostátních právních předpisů dostane do platební neschopnosti, tzn. nežli začne splňovat podmínky pro zahájení

⁶³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. L 335, 17.12.2009, s. 1).

⁶⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o omezitelných požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁶⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1).

⁶⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014 ze dne 23. července 2014 o zlepšení vypořádání obchodů s cennými papíry v Evropské unii a centrálních depozitářích cenných papírů a o změně směrnic 98/26/ES a 2014/65/EU a nařízení (EU) č. 236/2012 (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 1).

⁶⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 190).

kolektivního insolvenčního řízení, které obvykle znamená úplné zabavení majetku dlužníka a jmenování konkurzního správce. Test životaschopnosti by proto neměl být předpokladem podmiňujícím zahájení vyjednávání a schválení přerušování vymáhání nároků. Životaschopnost podniku by spíše měla být nejčastěji způsobem posouzení, k němuž by měli přistoupit dotčení věřitelé, kteří ve své většině souhlasí s jistými úpravami svých pohledávek. Aby se však zamezilo zneužití příslušných postupů, měly by být finanční obtíže dlužníka takové povahy, že by pravděpodobně vedly k jeho platební neschopnosti, a plán restrukturalizace by měl být schopen zabránit jeho platební neschopnosti a zajistit životaschopnost podniku.

- (18) Aby se podpořila jejich účinnost a snížila se zpoždění a náklady, měly by součástí vnitrostátních rámců pro preventivní restrukturalizaci být pružné postupy omezující zapojení soudních nebo správních orgánů jen na situace, kdy je to nezbytné a přiměřené, aby byly chráněny zájmy věřitelů a jiných zúčastněných stran, jež by mohly být dotčeny. Aby se zabránilo zbytečným nákladům a aby byla zohledněna včasná povaha daného postupu, dlužníkům by v zásadě měla být ponechána kontrola nad jejich majetkem a každodenním provozem jejich firmy. Jmenování odborníka na restrukturalizaci – ať už se jedná o mediátora podporujícího vyjednávání o plánu restrukturalizace, nebo o insolvenčního správce, který dohlíží na činnost dlužníka – by nemělo být v každém případě povinné, ale mělo by se provádět případ od případu v závislosti na okolnostech případu nebo konkrétních potřebách dlužníka. Kromě toho by k zahájení procesu restrukturalizace neměl být nezbytný soudní příkaz; proces restrukturalizace může být neformální, pokud nejsou dotčena práva třetích stran. Měla by být nicméně zajištěna určitá míra dozoru, pokud je to nezbytné k ochraně oprávněných zájmů jednoho nebo více věřitelů či jiné zúčastněné strany. Tak tomu může být zvláště tehdy, když soudní nebo správní orgán rozhodne o všeobecném přerušování vymáhání individuálních nároků, nebo tam, kde se zdá být nezbytné vnutit plán restrukturalizace nesouhlasícím třídám věřitelů.
- (19) Dlužník by měl mít možnost požádat soudní nebo správní orgán o dočasné přerušování vymáhání individuálních nároků, čímž by se měla rovněž přerušit platnost povinnosti požádat o zahájení insolvenčního řízení, pokud by tato opatření mohla mít nepříznivý dopad na vyjednávání a mařila by vyhlídky na restrukturalizaci dlužníkovy firmy. Přerušování vymáhání nároků by mohlo být všeobecné, tzn. vztahovat se na všechny věřitele, nebo by mohlo být zaměřeno na jednotlivé věřitele. Aby byla zajištěna spravedlivá rovnováha mezi právy dlužníka a věřitelů, přerušování vymáhání nároků by mělo být uděleno na dobu nejdéle čtyř měsíců. Složitější případy restrukturalizace však mohou vyžadovat více času. Členské státy mohou rozhodnout, že v takových případech může soudní nebo správní orgán povolit prodloužení této doby, pokud existují důkazy o tom, že vyjednávání o plánu restrukturalizace postupují kupředu a že věřitelé nejsou nespravedlivě poškozeni. Pokud jsou povolena další prodloužení, musí se soudní nebo správní orgán přesvědčit, že existuje velká pravděpodobnost, že bude plán restrukturalizace přijat. Členské státy by měly zajistit, že každá žádost o prodloužení původní délky přerušování vymáhání nároků je podána v přiměřené lhůtě, aby soudní nebo správní orgány mohly vynést rozhodnutí v předepsané lhůtě. Pokud soudní nebo správní orgán nepřijme rozhodnutí o prodloužení doby přerušování vymáhání nároků, nežli tato doba uplyne, mělo by přerušování přestat platit v den, kdy dotyčná doba uplyne. V zájmu právní jistoty by celková doba přerušování měla být omezena na dvanáct měsíců.
- (20) Aby bylo zajištěno, že věřitelé neutrpí újmu, nemělo by být přerušování povoleno nebo – pokud již je povoleno – neměla by být jeho doba prodloužena, případně by mělo být

zrušeno, pokud jsou věřitelé přerušením vymáhání nároků nespravedlivě poškozeni. Při stanovení, zda jsou věřitelé nespravedlivě poškozeni, mohou soudní nebo správní orgány brát v úvahu, zda by se přerušením uchovala celková hodnota majetku, zda dlužník jedná ve zlém úmyslu nebo s úmyslem způsobit újmu nebo obecně působí proti legitimním očekáváním věřitelů jako celku. Jediný věřitel nebo třída věřitelů by byli nespravedlivě poškozeni přerušením vymáhání nároků například v případě, že by se jejich pohledávky v důsledku přerušeni dostaly do podstatně nevýhodnějšího postavení, než kdyby nebylo přerušeni povoleno, nebo je-li věřitel uveden do nevýhodnějšího postavení než ostatní věřitelé v podobné situaci.

- (21) Věřitelům, na něž se přerušeni vztahuje, by rovněž nemělo být dovoleno bránit plnění vykonatelných smluv nebo tyto smlouvy ukončit, urychlit nebo jakýmkoli jiným způsobem upravovat během doby přerušeni vymáhání nároků, pokud dlužník i nadále dodržuje své stávající závazky, které z takových smluv vyplývají. Předčasné ukončení by ohrozilo schopnost firmy pokračovat v provozu během vyjednávání o restrukturalizaci, zejména pokud jde o služby na dodávku základních potřeb, jako je plyn, voda, energie, telekomunikační služby a služby týkající se platebních karet. Za účelem ochrany oprávněných zájmů věřitelů a zajištění co nejmenšího narušení fungování věřitelů v dodavatelském řetězci by se však přerušeni vymáhání nároků mělo vztahovat pouze na pohledávky, které vznikly před vydáním rozhodnutí o přerušeni. Aby se dosáhlo úspěšné restrukturalizace, měl by dlužník platit v běžném sledu obchodních pohledávek věřitelů nedotčených přerušeni vymáhání nároků a pohledávek dotčených věřitelů, které vzniknou po přiznání přerušeni.
- (22) Pokud dlužník vstoupí do insolvenčního řízení, někteří dodavatelé mohou mít smluvní práva, která je opravňují k ukončení smlouvy o dodávkách již jen z důvodu platební neschopnosti (tzv. klauzule *ipso facto*). Totéž může platit, když dlužník požádá o opatření, jejichž cílem je preventivní restrukturalizace. Pokud se tato ustanovení uplatní, když dlužník jen vyjednává o plánu restrukturalizace nebo žádá o přerušeni vymáhání nároků, nebo v souvislosti s jakoukoli událostí spojenou s přerušením, může mít brzké ukončení negativní dopad na podnikání dlužníka a úspěšnou záchranu firmy. Pokud tedy soudní nebo správní orgán přizná přerušeni, je nezbytné, aby věřitelům, jichž se přerušeni týká, nebylo povoleno uplatnit klauzule *ipso facto*, jež odkazují na vyjednávání o plánu restrukturalizace nebo o přerušeni nebo jakékoli podobné události spojené s přerušením.
- (23) Věřitelé by měli mít právo přerušeni napadnout poté, co bylo soudním nebo správním orgánem přiznáno. Když není přerušeni již dále nezbytné k usnadnění přijetí plánu restrukturalizace, například jelikož je jasné, že restrukturalizaci nepodporuje většina věřitelů, jak to požadují vnitrostátní právní předpisy, měli by mít věřitelé možnost požádat o zrušení přerušeni.
- (24) Všichni věřitelé, na něž se vztahuje plán restrukturalizace, a pokud to povolují vnitrostátní právní předpisy, také držitelé majetkových podílů, by měli mít právo hlasovat o přijetí plánu restrukturalizace. Strany nedotčené plánem restrukturalizace by neměly mít v souvislosti s plánem žádná hlasovací práva ani by neměla být požadována jejich podpora pro schválení jakéhokoli plánu. Hlasování může mít podobu formálního postupu hlasování nebo konzultace a dohody s potřebnou většinou dotčených stran. Pokud však má hlasování podobu konzultace a dohody, dotčeným stranám, jejichž souhlas nebyl zapotřebí, by měla být nicméně nabídnuta možnost připojit se k plánu restrukturalizace.

- (25) Aby bylo zajištěno, že se s právy, která jsou zásadně podobná, zachází spravedlivě a že lze přijmout plány restrukturalizace, aniž by byla nepřiměřeně poškozena práva dotčených stran, měly by být dotčené strany zařazeny do oddělených tříd, jež odrážejí kritéria tvorby tříd podle vnitrostátních právních předpisů. Minimálně by zajištění věřitelé a nezajištění věřitelé měli být vždy zařazeni do samostatných tříd. Vnitrostátní právní předpisy mohou stanovit, že zajištěné pohledávky lze rozdělit na zajištěné a nezajištěné pohledávky na základě ocenění hodnoty zajištění. Vnitrostátní právní předpisy mohou rovněž stanovit zvláštní pravidla podporující takovou tvorbu tříd, ze které by měli prospěch nediverzifikovaní či jinak zvláště zranitelní věřitelé, jako jsou pracovníci nebo drobní dodavatelé. Vnitrostátní právní předpisy by měly v každém případě zajistit, aby se odpovídajícím způsobem řešily otázky, které jsou zvláště důležité pro účely tvorby tříd, jako jsou například pohledávky propojených stran, a měly by obsahovat pravidla, která se zabývají podmíněnými pohledávkami a spornými pohledávkami. Soudní nebo správní orgán by měl prozkoumat tvorbu tříd, když je plán restrukturalizace předložen k potvrzení, ale členské státy by mohly stanovit, že tyto orgány mohou také zkoumat tvorbu tříd v dřívější fázi, pokud navrhovatel plánu předem požádal o vyhodnocení nebo poučení.
- (26) Vnitrostátní právní předpisy by měly stanovit počty hlasů nezbytné pro získání většiny, aby menšina dotčených stran v každé třídě nemohla bránit přijetí plánu restrukturalizace, který nespravedlivě neomezuje jejich práva a zájmy. Bez pravidla o hlasovací většině, které je závazné i pro nesouhlasící zajištěné věřitele, by včasná restrukturalizace v mnoha případech nebyla možná, například když je zapotřebí finanční restrukturalizace, ale firma je jinak životaschopná. Aby bylo zajištěno, že budou mít strany při přijímání plánů restrukturalizace takový vliv, který je úměrný podílům, jež ve firmě vlastní, měla by být požadovaná většina v každé třídě založena na množství pohledávek věřitelů nebo podílů vlastněných držiteli majetkových podílů.
- (27) Test „nejlepších zájmů věřitelů“ umožňuje zajistit, aby žádný nesouhlasící věřitel nebyl na základě plánu restrukturalizace v nevýhodnějším postavení než v případě likvidace, ať už to znamená postupné rozprodávání aktiv, nebo prodej fungující firmy. Tento test by se měl použít v každém případě, kdy musí být plán potvrzen, aby byl závazný i proti názoru nesouhlasících věřitelů nebo případně nesouhlasících tříd věřitelů.
- (28) Ačkoli by měl být plán restrukturalizace vždy považován za přijatý, jestliže jej podporuje požadovaná většina v každé dotčené třídě, plán restrukturalizace, který není podporován potřebnou většinou v každé dotčené třídě, může být i přesto potvrzen soudním nebo správním orgánem, pokud jej podporuje alespoň jedna dotčená třída věřitelů a pokud nejsou nesouhlasící třídy na základě navrhovaného plánu nespravedlivě poškozeny (tzv. „cross-class cram-down mechanism“). Plán by měl zejména splňovat pravidlo absolutní priority, které zaručuje, že nesouhlasící třída věřitelů bude v plné výši vyplacena, nežli může jakákoli méně prioritní třída na základě plánu restrukturalizace obdržet nebo si ponechat jakýkoli podíl. Pravidlo absolutní priority slouží jako základní mechanismus rozdělování hodnoty mezi věřitele při restrukturalizaci. Přímým důsledkem pravidla absolutní priority je to, že žádná třída věřitelů na základě plánu restrukturalizace nemůže obdržet nebo si ponechat ekonomické hodnoty nebo výhody, jejichž rozsah přesahuje plnou výši nároků nebo podílů takové třídy. Pravidlo absolutní priority umožňuje určit, ve srovnání s kapitálovou strukturou podniku procházejícího restrukturalizací, přidělenou hodnotu, kterou mají zúčastněné strany obdržet v rámci plánu restrukturalizace na základě hodnoty fungujícího podniku.

- (29) Ačkoli by oprávněné zájmy akcionářů nebo jiných držitelů majetkových podílů měly být chráněny, členské státy by měly zajistit, aby akcionáři nemohli nepřiměřeně blokovat přijímání plánů restrukturalizace, které by vedly k obnovení ekonomické životaschopnosti dlužníka. Přijetí plánu restrukturalizace by například nemělo být podmíněno souhlasem držitelů majetkových podílů, jejichž smluvní hodnota neodpovídá tržní ceně, jmenovitě držitelů majetkových podílů, kteří by po ocenění podniku neobdrželi žádnou platbu ani jiné plnění, pokud by se použilo normální pořadí priorit při likvidaci. Členské státy mohou k dosažení tohoto cíle použít různé prostředky, například to, že držitelům majetkových podílů neudělí právo hlasovat o plánu restrukturalizace. Pokud však mají držitelé majetkových podílů právo hlasovat o plánu restrukturalizace, soudní nebo správní orgán by měl být schopen plán potvrdit bez ohledu na nesouhlas jedné nebo více tříd držitelů majetkových podílů, a to prostřednictvím tzv. „cross-class cram-down mechanismu“. Pokud existují různé třídy majetkových podílů s různými právy, může být zapotřebí více tříd držitelů majetkových podílů. Držitelé majetkových podílů v malých a středních podnicích, kteří nejsou pouhými investory, ale jsou vlastníky firmy a přispívají na její provoz dalšími způsoby, například prostřednictvím svých manažerských zkušeností, nemusí mít za takových podmínek motivaci k restrukturalizaci. Proto by cross-class cram-down mechanismus měl zůstat pro navrhovatele plánu nepovinný.
- (30) Potvrzení plánu restrukturalizace soudním nebo správním orgánem je nezbytné, aby se zajistilo, že omezení práv věřitelů nebo podílů držitelů majetkových podílů je úměrné přínosům restrukturalizace a že tyto strany mají přístup k účinnému oprávněnému prostředku. Soudní nebo správní orgán by proto měl plán zamítnout, pokud bylo zjištěno, že daný pokus o restrukturalizaci omezuje práva nesouhlasících věřitelů nebo držitelů majetkových podílů pod úroveň, kterou by mohli rozumně očekávat, že obdrží v případě likvidace podniku dlužníka, a to buď postupným rozprodejem aktiv nebo prodejem fungující firmy, v závislosti na konkrétních okolnostech každého dlužníka. Pokud však je plán potvrzen prostřednictvím cross-class cram-down mechanismu, mělo by se použít pravidlo absolutní priority s odkazem na ocenění podniku, které – na rozdíl od ocenění na základě ceny při likvidaci prodejem fungující firmy – vychází z dlouhodobější hodnoty dlužnickovy firmy. Ocenění podniku je zpravidla vyšší než hodnota dosažená při likvidaci prodejem fungující firmy, protože zachycuje skutečnost, že podnik pokračuje ve své činnosti a plnění smluv s minimálním narušením, má důvěru finančních věřitelů, akcionářů a klientů, nadále vytváří příjmy a omezuje dopady na pracovníky.
- (31) Úspěch plánu restrukturalizace může často záviset na tom, zda jsou k dispozici finanční prostředky za prvé na chod podniku během vyjednávání o restrukturalizaci a za druhé na provedení plánu restrukturalizace po jeho potvrzení. Nové financování nebo prozatímní financování by proto mělo být vyňato z působnosti vylučovacích žalob, jejichž cílem je dosáhnout prohlášení takového financování za neplatné, relativně neplatné nebo nevymahatelné, jakožto úkonu, který v souvislosti s následnými insolvenčními řízeními poškozuje věřitele jako celek. Vnitrostátní předpisy v oblasti insolvenčního práva, které umožňují vylučovací žaloby, jestliže a když se dlužník nakonec dostane do platební neschopnosti, nebo které stanoví, že noví věřitelé mohou být vystaveni občanskoprávním, správním nebo trestním sankcím za poskytnutí úvěru dlužníkům ve finančních obtížích, ohrožují dostupnost financování nezbytného pro úspěšné vyjednávání a provádění plánu restrukturalizace. Oproti novému financování, které by měl jakožto součást plánu restrukturalizace potvrdit soudní nebo správní orgán, při poskytnutí prozatímního financování zúčastněné strany nevědí, zda bude plán nakonec potvrzen, či nikoli. Omezení ochrany prozatímního

financování na případy, kdy plán přijmou věřitelé nebo jej potvrdí soudní nebo správní orgán, by odrazovalo od poskytování prozatímního financování. Aby se předešlo možným případům zneužití, mělo by být chráněno pouze financování, které je důvodně a okamžitě nezbytné pro pokračování činnosti nebo přežití dlužníkovy firmy nebo pro zachování či zlepšení hodnoty jeho firmy do doby, než bude daný plán potvrzen. Ochrana proti vylučovacím žalobám a ochrana před osobní odpovědností jsou minimální záruky přiznávané prozatímnímu financování a novému financování. Povzbuzování nových věřitelů, aby na sebe brali zvýšené riziko investování do životaschopného dlužníka ve finančních obtížích, může vyžadovat další pobídky, jako je například upřednostňování takového financování v následných insolvenčních řízeních alespoň před nezajištěnými pohledávkami.

- (32) Zúčastněné dotčené strany by měly mít možnost se proti rozhodnutí o potvrzení plánu restrukturalizace odvolat. Aby se však zajistila účinnost plánu, snížila nejistota a zabránilo se neodůvodněným průtahům, odvolání by nemělo mít odkladný účinek na provedení plánu restrukturalizace. Pokud se prokáže, že menšinoví věřitelé utrpěli na základě plánu neodůvodnitelnou újmu, členské státy by měly jako alternativu ke zrušení plánu zvážit poskytnutí peněžní náhrady příslušným nesouhlasícím věřitelům, kterou by měl vyplatit dlužník nebo věřitelé, kteří hlasovali ve prospěch plánu.
- (33) Aby se podpořilo celospolečenské ovzduší upřednostňující včasné uplatňování preventivní restrukturalizace, je žádoucí, aby transakce provedené v dobré víře a úzce související s přijetím nebo prováděním plánu restrukturalizace byly v následných insolvenčních řízeních rovněž chráněny proti vylučovacím žalobám. Mezi uvažované transakce, které úzce souvisejí s vyjednáváním o plánu restrukturalizace, by mohl patřit například prodej dceřiné společnosti za účelem získání hotovosti, kterou podnik ve finančních obtížích potřebuje, aby mohl pokračovat v podnikání během vyjednávání o restrukturalizaci. Transakce, které podporují podmínky plánu restrukturalizace nebo s nimi úzce souvisejí, by se mohly uskutečnit, když dlužník zastaví podíly v dceřiné společnosti za účelem zajištění nového úvěru obsaženého v plánu nebo když provede kapitalizaci pohledávky předpokládanou v plánu. Taková ochrana by měla zvýšit jistotu ohledně transakcí s podniky, o nichž je známo, že se nacházejí v obtížích, a odstranit obavy věřitelů a investorů, že by všechny takové transakce mohly být prohlášeny za neplatné, pokud restrukturalizace selže.
- (34) Během postupů preventivní restrukturalizace by měli pracovníci požívat plné ochrany podle pracovního práva. Zejména nejsou touto směrnicí dotčena práva pracovníků zaručená směrnicí Rady 98/59/ES⁶⁸, směrnicí Rady 2001/23/ES⁶⁹, směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/14/ES⁷⁰, směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES⁷¹ a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/38/ES⁷².

⁶⁸ Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se hromadného propouštění, Úř. věst. L 225, 12.8.1998, s. 16.

⁶⁹ Směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů, Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s. 16.

⁷⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/14/ES ze dne 11. března 2002, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v Evropském společenství, Úř. věst. L 80, 23.3.2002, s. 29.

⁷¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 36.

Povinnosti týkající se informování a konzultování pracovníků podle vnitrostátních právních předpisů, kterými se provádí výše uvedená směrnice, zůstávají zcela beze změny. Patří sem povinnost informovat a konzultovat zástupce pracovníků ohledně rozhodnutí využít rámec pro preventivní restrukturalizaci v souladu se směrnicí 2002/14/ES. Vzhledem k potřebě zajistit přiměřenou úroveň ochrany pracovníků by členské státy měly v zásadě nesplacené pohledávky pracovníků definované ve směrnici 2008/94/ES vyjmout z působnosti jakéhokoli přerušení vymáhání nároků bez ohledu na to, zda tyto pohledávky vznikly před nebo po vydání rozhodnutí o přerušení. Takové přerušení by mělo být přípustné pouze u takových částek a na takovou dobu, jak je splacení těchto pohledávek účinně zaručeno jinými prostředky podle vnitrostátních právních předpisů. Pokud členské státy působnost záruky vyplacení nesplacených pohledávek pracovníků podle směrnice 2008/94/ES rozšíří na postupy preventivní restrukturalizace stanovené touto směrnicí, vynětí pohledávek pracovníků z působnosti přerušení vymáhání nároků již není v rozsahu krytém uvedenou zárukou odůvodněné. Pokud podle vnitrostátních právních předpisů existují omezení odpovědnosti záručních institucí, ať už se jedná o délku záruky, nebo o částku vyplácenou pracovníkům, měli by být pracovníci schopni své pohledávky za případný rozdíl vymáhat na zaměstnavateli i během doby přerušení vymáhání nároků.

- (35) Pokud plán restrukturalizace předpokládá převod části podniku nebo závodu, práva zaměstnanců vyplývající z pracovní smlouvy nebo z pracovního poměru, a to zejména včetně práva na mzdy, by měla být zajištěna v souladu s články 3 a 4 směrnice 2001/23/ES, aniž by byla dotčena zvláštní pravidla použitelná v případě insolvenčního řízení podle článku 5 uvedené směrnice a zejména možnosti povolené podle čl. 5 odst. 2 uvedené směrnice. Kromě toho, a aniž by byla dotčena práva na informování a projednávání, včetně informování a projednávání ohledně rozhodnutí, která pravděpodobně povedou k podstatným změnám v organizaci práce nebo ve smluvních vztazích s cílem dosáhnout dohody o těchto rozhodnutích, jež jsou zaručena směrnicí 2002/14/ES, by pracovníci, kteří jsou dotčeni plánem restrukturalizace, měli mít podle této směrnice právo o plánu hlasovat. Členské státy mohou rozhodnout, že pro účely hlasování o plánu restrukturalizace zařadí pracovníky do samostatné třídy, oddělené od ostatních tříd věřitelů.
- (36) Za účelem další podpory preventivních restrukturalizací je důležité zajistit, aby ředitelé nebyli odrazováni od uplatňování rozumného obchodního úsudku nebo podstupování přiměřených obchodních rizik, zejména pokud by to zvýšilo šance na restrukturalizaci potenciálně životaschopných podniků. Pokud se podnik dostane do finančních obtíží, měli by ředitelé přijmout taková opatření jako: vyhledání odborného poradenství včetně poradenství ohledně restrukturalizace a insolvence, například využitím nástrojů včasného varování, pokud je to vhodné; ochrana majetku společnosti, aby se maximalizovala hodnota a nedošlo ke ztrátě klíčových aktiv; zvážení struktury a funkcí firmy za účelem přezkoumání její životaschopnosti a snížení výdajů; neuzavírání takových typů firemních transakcí, které by mohly být předmětem vylučovacích žalob, bez přiměřeného podnikatelského zdůvodnění; pokračování v obchodování za okolností, kdy je to vhodné, aby se maximalizovala

⁷²

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/38/ES ze dne 6. května 2009 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na úrovni Společenství a skupinách podniků působících na úrovni Společenství, Úř. věst. L 122, 16.5.2009, s. 28.

hodnota fungující firmy; vyjednávání s věřiteli a zahájení postupů preventivní restrukturalizace. Jestliže dlužníkovi hrozí platební neschopnost, je také důležité chránit oprávněné zájmy věřitelů před rozhodnutími vedení firmy, která mohou mít nepříznivý dopad na stav majetku dlužníka, zejména pokud tato rozhodnutí mohou mít za následek další zmenšování hodnoty majetku, který je k dispozici pro snahy o restrukturalizaci nebo pro rozdělení mezi věřitele. Je proto nezbytné, aby se za takových okolností ředitelé vyhnuli jakýmkoli úmyslným nebo hrubě nedbalým krokům, jež vedou k osobnímu prospěchu na úkor zúčastněných stran, jako je například souhlas s podhodnocenými transakcemi nebo přijímání opatření, která vedou k nespravedlivému upřednostnění jedné nebo více zúčastněných stran před druhými. Pro účely této směrnice by ředitelé měly být osoby odpovědné za rozhodování o hospodaření společnosti.

- (37) Různé možnosti druhé šance v členských státech mohou motivovat předlužené podnikatele k přesídlení do jiných členských států, aby bylo možno využít kratší lhůty nebo výhodnější podmínky pro oddlužení, což vede k další právní nejistotě a nákladům pro věřitele při vymáhání jejich pohledávek. Navíc dopady úpadku, zejména sociální stigma, právní důsledky, například že podnikatelé nesmějí zahájit a provozovat podnikatelskou činnost, a také trvalá neschopnost splácet dluhy, představují pro podnikatele, kteří chtějí začít podnikat nebo dostat druhou šanci, významné překážky, ačkoli z důkazů vyplývá, že podnikatelé, kteří se ocitli v úpadku, mají na podruhé větší šanci uspět. Proto je nutné přijmout opatření ke snížení nepříznivých účinků předluženosti a úpadku na podnikatele, a to zejména povolením úplného oddlužení po uplynutí určité doby a omezením délky zákazů činnosti vydaných v souvislosti s předlužeností dlužníka.
- (38) Úplné oddlužení nebo ukončení zákazu činnosti po krátké době nejsou vhodné za všech okolností, například v případech, kdy dlužník je nepoctivý nebo jednal ve zlém úmyslu. Členské státy by měly poskytnout soudním nebo správním orgánům jasné pokyny, jak posuzovat poctivost podnikatele. Například při zjišťování, zda dlužník jednal nečestně, mohou soudní nebo správní orgány vzít v úvahu takové okolnosti, jako jsou povaha a rozsah dluhů, doba jejich vzniku, snaha dlužníka dluhy splácet a dodržovat zákonné povinnosti včetně požadavků týkajících se veřejného financování a řádného vedení účetnictví, jakož i kroky, jež dlužník učinil ve snaze zmařit snahu věřitelů o jeho postih. Zákazy činnosti mohou být vydány na delší nebo neurčitou dobu v situacích, kdy podnikatel vykonává určité profese, které jsou považovány v daných členských státech za citlivé, nebo pokud byl odsouzen za trestnou činnost. V takových případech by podnikatelé mohli využít oddlužení, ale stále budou mít na delší nebo neurčitou dobu zakázán výkon dané profese.
- (39) Je nutné udržet a posílit transparentnost a předvídatelnost postupů při dosahování výsledků, které jsou příznivé pro zachování firem a pro poskytování druhé šance podnikatelům, nebo takových výsledků, které umožňují účinnou likvidaci neživotaschopných podniků. V mnoha členských státech je také nutné zkrátit nadměrnou délku insolvenčních řízení, která vede k právní nejistotě pro věřitele a investory a nízké míře výtěžnosti úvěrů. A konečně, vzhledem k posíleným mechanismům spolupráce mezi soudy a příslušnými odborníky v přeshraničních případech stanoveným nařízením (EU) 2015/848 je nutno pozvednout profesionalitu všech zapojených subjektů na srovnatelně vysokou úroveň v celé Unii. K dosažení těchto cílů by měly členské státy zajistit, aby byli členové soudních a správních orgánů řádně vyškoleni a měli odborné znalosti a zkušenosti v insolvenčních záležitostech. Taková odbornost členů soudních orgánů by měla umožnit přijímat rozhodnutí s

potenciálně významnými hospodářskými a sociálními dopady rychle a neměla by znamenat, že členové soudních orgánů musí řešit pouze záležitosti restrukturalizace, insolvence a druhé šance. Účinným způsobem, jak těchto cílů dosáhnout, by mohlo být například vytvoření specializovaných soudů nebo komor v souladu s vnitrostátními právními předpisy upravujícími uspořádání soudního systému.

- (40) Členské státy by také měly zajistit, aby odborníci na restrukturalizaci, insolventi a druhou šanci, kteří jsou jmenováni soudními nebo správními orgány, byli řádně vyškoleni a aby byli při provádění svých úkolů pod dohledem, aby byli jmenováni transparentním způsobem s patřičným ohledem na potřebu zajistit účinné postupy a aby plnili své úkoly poctivě. Tito odborníci by také měli dodržovat nepovinné kodexy chování, které mají zajistit odpovídající úroveň kvalifikace a vzdělání, transparentnost při provádění povinností těchto odborníků a pravidla pro stanovení jejich odměňování, sjednávání pojištění profesní odpovědnosti a zavedení dohledových a regulačních mechanismů, které by měly zahrnovat vhodný a účinný režim pro sankcionování těch, kteří při plnění svých povinností selhali. Takových norem lze dosáhnout v zásadě bez nutnosti vytvářet nové profese nebo kvalifikace.
- (41) Aby se dále zkrátilo trvání jednotlivých postupů a zároveň bylo zajištěno lepší zapojení věřitelů do postupů pro řešení restrukturalizace, insolvence a oddlužení a aby byly zajištěny podobné podmínky pro věřitele bez ohledu na to, kde se v Evropské unii nacházejí, měly by členské státy zavést prostředky dálkové komunikace v rámci soudních řízení. Proto by mělo být možné, aby procesní kroky, jako jsou uplatňování nároků ze strany věřitelů, zaslání oznámení dlužníkem nebo odborníky na restrukturalizaci, insolventi a druhou šanci, hlasování o plánu restrukturalizace nebo podávání odvolání, mohly probíhat elektronicky. Přeshraniční uznávání takové komunikace musí být v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014⁷³.
- (42) Je důležité shromáždit spolehlivé údaje o výkonnosti postupů pro řešení restrukturalizace, insolvence a oddlužení, aby bylo možno sledovat provádění a uplatňování této směrnice. Členské státy by proto měly shromažďovat a agregovat údaje, které jsou dostatečně podrobné, aby umožňovaly přesně posoudit, jak směrnice funguje v praxi.
- (43) Stabilita finančních trhů je silně závislá na dohodách o finančním zajištění, zejména když se zajištění poskytuje v souvislosti s účastí v určených systémech nebo operacích centrálních bank a když jsou ústředním protistranám poskytovány marže. Jelikož hodnota finančních nástrojů poskytnutých jako zajištění může být velmi volatilní, je zcela nezbytné jejich hodnotu rychle zpeněžit, nežli klesne. Proto by touto směrnicí neměly být dotčeny směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne

---

⁷³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73).

19. května 1998⁷⁴, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/47/ES⁷⁵ a nařízení (EU) č. 648/2012⁷⁶.

- (44) Efektivitu procesu přijetí a provedení plánu restrukturalizace by neměla ohrožovat ustanovení práva obchodních společností. Členské státy by se proto měly odchýlit od požadavků stanovených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/30/EU⁷⁷, které se týkají povinnosti svolat valnou hromadu a na základě předkupního práva nabídnout akcie stávajícím akcionářům v takovém rozsahu a na takovou dobu, jež jsou nezbytně nutné k zajištění toho, aby akcionáři nezmařili úsilí o restrukturalizaci tím, že zneužijí svých práv podle směrnice 2012/30/EU. Členské státy by neměly být povinny odchylovat se od ustanovení práva obchodních společností, ať už zcela, nebo na omezenou dobu, pokud zajistí, že požadavky práva obchodních společností nebudou moci ohrozit efektivitu postupu restrukturalizace nebo pokud mají členské státy jiné, stejně účinné nástroje, které zajistí, že akcionáři nebudou nepřiměřeně bránit přijetí nebo provádění plánu restrukturalizace, který by obnovil životaschopnost společnosti. V této souvislosti by měly členské státy přikládat zvláštní význam efektivitě ustanovení týkajících se přerušování vymáhání nároků a potvrzení plánu restrukturalizace, jež by neměla být narušena svoláváním valných hromad akcionářů nebo jejich výsledky. Směrnice 2012/30/ES by proto měla být odpovídajícím způsobem pozměněna.
- (45) V souladu se Společným politickým prohlášením členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech⁷⁸ se členské státy zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení o prováděcích opatřeních o jeden či více dokumentů s informacemi o vztahu mezi jednotlivými prvky směrnice a příslušnými částmi vnitrostátních prováděcích nástrojů. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné.
- (46) Pokud jde o zavedení a následné změny formuláře pro sdělování údajů, prováděcí pravomoci by měly být svěřeny Komisi. Tyto pravomoci by se měly uplatňovat v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁷⁹.
- (47) Jelikož cílů této směrnice nelze uspokojivě dosáhnout na úrovni členských států jednajících samostatně, protože rozdíly mezi vnitrostátními restrukturalizačními a insolvenčními rámci by i nadále kladly překážky volnému pohybu kapitálu a svobodě usazování, nýbrž jich lze lépe dosáhnout na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V

⁷⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry (Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45).

⁷⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/47/ES ze dne 6. června 2012 o dohodách o finančním zajištění (Úř. věst. L 168, 27.6.2002, s. 43).

⁷⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1).

⁷⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/30/EU ze dne 25. října 2012 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 74).

⁷⁸ Úř. věst. C 369, 17.12.2011, s. 14.

⁷⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení výše uvedených cílů,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

HLAVA I

Všeobecná ustanovení

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Tato směrnice stanoví pravidla týkající se:
  - a) postupů preventivní restrukturalizace, jež jsou k dispozici dlužníkům ve finančních obtížích, když existuje pravděpodobnost platební neschopnosti;
  - b) postupů, které vedou k oddlužení předlužených podnikatelů a které jim umožňují zahájit novou činnost;
  - c) opatření ke zvýšení účinnosti postupů uvedených pod písmeny a) a b) a také insolvenčních řízení.
2. Tato směrnice se nevztahuje na postupy uvedené v odstavci 1 tohoto článku, které se týkají těchto dlužníků:
  - a) pojišťoven a zajišťoven definovaných v čl. 13 bodech 1 a 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES;
  - b) úvěrových institucí definovaných v čl. 4 bodě 1 nařízení (ES) č. 575/2013;
  - c) investičních podniků a subjektů kolektivního investování definovaných v čl. 4 odst. 1 bodech 2 a 7 nařízení (ES) č. 575/2013;
  - d) ústředních protistran definovaných v čl. 2 bodě 1 nařízení (EU) č. 648/2012;
  - e) centrálních depozitářů cenných papírů definovaných v čl. 2 bodě 1 nařízení (EU) č. 909/2014;
  - f) dalších finančních institucí a subjektů uvedených v čl. 1 odst. 1 prvním pododstavci směrnice 2014/59/EU;
  - g) fyzických osob, které nejsou podnikateli.
3. Členské státy mohou rozšířit uplatňování postupů uvedených v odst. 1 písm. b) na předlužené fyzické osoby, které nejsou podnikateli.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se použijí tyto definice:

- 1) „insolvenčním řízením“ se rozumí kolektivní insolvenční řízení, které zahrnuje částečné nebo úplné zabavení majetku dlužníka a jmenování konkurzního správce;
- 2) „restrukturalizací“ se rozumí změna složení, podmínek nebo struktury aktiv a závazků dlužníka nebo jakékoli jiné části kapitálové struktury dlužníka, včetně základního kapitálu, nebo kombinace těchto prvků, včetně prodeje aktiv nebo částí firmy, s cílem umožnit, aby podnik v plném nebo částečném rozsahu dále fungoval;
- 3) „dotčenými stranami“ se rozumí věřitelé nebo třídy věřitelů a případně podle vnitrostátního práva držitelé majetkových podílů, jejichž pohledávky nebo podíly jsou dotčeny na základě plánu restrukturalizace;
- 4) „přerušením vymáhání individuálních nároků“ se rozumí dočasné přerušování práva věřitele vymáhat na dlužníkovi pohledávku, nařízené soudním nebo správním orgánem;
- 5) „vykonatelnými smlouvami“ se rozumí smlouvy mezi dlužníkem a jedním nebo více věřiteli, podle nichž v okamžiku, kdy je nařízeno přerušování vymáhání individuálních nároků, ještě mají obě strany povinnosti, jež musí splnit;
- 6) „tvorbou tříd“ se rozumí seskupení dotčených věřitelů a držitelů majetkových podílů v rámci plánu restrukturalizace způsobem, který odráží práva a senioritu dotčených nároků a podílů, s přihlédnutím k možným již existujícím nárokům, zástavním právům nebo dohodám mezi věřiteli, a zacházení s nimi v rámci plánu restrukturalizace;
- 7) „schválením plánu proti vůli nesouhlasících věřitelů“ se rozumí potvrzení – soudním nebo správním orgánem – plánu restrukturalizace, který má podporu hodnotové většiny věřitelů nebo hodnotové většiny věřitelů v každé třídě věřitelů, i přes nesouhlas menšiny věřitelů nebo nesouhlas menšiny věřitelů v každé třídě;
- 8) „cross-class cram-down mechanismem“ se rozumí potvrzení – soudním nebo správním orgánem – plánu restrukturalizace proti vůli jedné nebo několika dotčených tříd věřitelů;
- 9) „testem nejlepších zájmů věřitelů“ se rozumí, že žádný nesouhlasící věřitel by nebyl na základě plánu restrukturalizace v nevýhodnějším postavení než v případě likvidace, ať už postupným rozprodáváním aktiv, nebo prodejem fungující firmy;
- 10) „pravidlem absolutní priority“ se rozumí, že nesouhlasící třída věřitelů musí být v plné výši vyplacena, nežli může jakákoli méně prioritní třída na základě plánu restrukturalizace obdržet nebo si ponechat jakýkoli podíl;
- 11) „novým financováním“ se rozumí jakékoli nové finanční prostředky, ať už poskytované stávajícím, nebo novým věřitelem, které jsou nezbytné k provedení plánu restrukturalizace a které jsou stanoveny v daném plánu restrukturalizace a následně potvrzeny soudním nebo správním orgánem;
- 12) „prozatímním financováním“ se rozumí jakékoli finanční prostředky poskytované ať už stávajícím, nebo novým věřitelem, které jsou přiměřené a bezprostředně nezbytné k tomu, aby dlužníková firma mohla pokračovat v podnikání nebo aby přežila, případně k zachování nebo zvýšení hodnoty dané firmy do doby, než bude potvrzen plán restrukturalizace;

- 13) „předluženým podnikatelem“ se rozumí fyzická osoba vykonávající obchod, živnost, řemeslo nebo svobodné povolání, která je jinak než dočasně neschopna splácet dluhy v termínu jejich splatnosti;
- 14) „úplným oddlužením“ se rozumí zrušení nesplaceného dluhu v návaznosti na postup zahrnující zpeněžení aktiv a/nebo plán splacení či vypořádání;
- 15) „odborníkem na restrukturalizaci“ se rozumí jakákoli osoba nebo orgán ustanovené soudním nebo správním orgánem k provádění jednoho nebo více z těchto úkolů:
  - a) pomáhat dlužníkovi nebo věřitelům při vypracování plánu restrukturalizace nebo vyjednávání o něm;
  - b) dohlížet na činnost dlužníka během vyjednávání o plánu restrukturalizace a podávat příslušné zprávy soudnímu nebo správnímu orgánu;
  - c) převzít částečnou kontrolu nad aktivy nebo záležitostmi dlužníka při vyjednávání.

Článek 3

Včasně varování

1. členské státy zajistí, aby dlužníci a podnikatelé měli přístup k nástrojům včasného varování, které mohou odhalit zhoršující se obchodní vývoj firmy a upozornit dlužníka nebo podnikatele na naléhavou potřebu neprodleně jednat.
2. členské státy zajistí, aby dlužníci a podnikatelé měli přístup k příslušným aktuálním, přehledným, výstižným a uživatelsky přívětivým informacím o dostupnosti nástrojů včasného varování a jakýchkoli prostředků, které jsou jim k dispozici za účelem včasné restrukturalizace nebo získání rozhodnutí o prominutí jejich osobního dluhu.
3. členské státy mohou omezit přístup podle odstavců 1 a 2 jen na malé a střední podniky nebo na podnikatele.

HLAVA II

Rámce pro preventivní restrukturalizaci

Kapitola 1

Dostupnost rámců pro preventivní restrukturalizaci

Článek 4

Dostupnost rámců pro preventivní restrukturalizaci

1. členské státy zajistí, aby tam, kde je pravděpodobnost platební neschopnosti, měli dlužníci ve finančních obtížích přístup k účinnému rámci pro preventivní

restrukturalizaci, který jim umožní restrukturalizovat své dluhy nebo podnikání, obnovit svou ekonomickou životaschopnost a vyhnout se platební neschopnosti.

2. Rámce pro preventivní restrukturalizaci mohou být tvořeny jedním nebo více postupy či opatřeními.
3. Členské státy zavedou ustanovení omezující zapojení soudního nebo správního orgánu jen na takový rozsah, jaký je nezbytný a přiměřený, aby byla chráněna práva kterýchkoli dotčených stran.
4. Rámce pro preventivní restrukturalizaci musí být k dispozici na vyžádání ze strany dlužníků, případně věřitelů se souhlasem dlužníků.

Kapitola 2

Usnadnění vyjednávání a plánech preventivní restrukturalizace

Článek 5

Dlužník s dispozičními oprávněními

1. Členské státy zajistí, aby dlužníci přistupující k postupům preventivní restrukturalizace měli i nadále úplnou nebo alespoň částečnou kontrolu nad svým majetkem a každodenním provozem firmy.
2. Jmenování odborníka na restrukturalizaci soudním nebo správním orgánem by nemělo být povinné v každém případě.
3. Členské státy mohou požadovat jmenování odborníka na restrukturalizaci v těchto případech:
  - a) pokud je dlužníkovi přiznáno všeobecné přerušení vymáhání individuálních nároků podle článku 6;
  - b) pokud musí být plán restrukturalizace potvrzen soudním nebo správním orgánem prostřednictvím „cross-class cram-down mechanismu“ podle článku 11.

Článek 6

Přerušení vymáhání individuálních nároků

1. Členské státy zajistí, aby dlužníci, kteří vyjednávají o plánu restrukturalizace se svými věřiteli, mohli využít přerušení vymáhání individuálních nároků, a to tehdy a do té míry, jak je takové přerušení nezbytné na podporu vyjednávání o plánu restrukturalizace.
2. Členské státy zajistí, aby mohlo být nařízeno přerušení vymáhání individuálních nároků v souvislosti se všemi typy věřitelů včetně zajištěných a přednostních

věřitelů. V souladu s vnitrostátními právními předpisy může být přerušení všeobecné, tzn. že se vztahuje na všechny věřitele, nebo omezené, tzn. že se vztahuje jen na jednoho nebo několik jednotlivých věřitelů.

3. Ustanovení odstavce 2 se nevztahují na nesplacené pohledávky pracovníků; to neplatí v případě a v rozsahu, v jakém členské státy zajistí jinými prostředky, aby bylo splacení těchto nároků zaručeno při takové úrovni ochrany, která je přinejmenším rovnocenná úrovni stanovené v příslušných vnitrostátních právních předpisech provádějících směrnici 2008/94/ES do vnitrostátního práva.
4. Členské státy omezí trvání přerušení vymáhání individuálních nároků na dobu nejvýše čtyř měsíců.
5. Členské státy mohou nicméně umožnit, aby soudní nebo správní orgány na žádost dlužníka nebo věřitelů prodloužily trvání původního přerušení vymáhání individuálních nároků nebo rozhodly o novém přerušení vymáhání individuálních nároků. Takové prodloužení nebo nová doba přerušení vymáhání individuálních nároků budou přiznány pouze tehdy, pokud existují důkazy, že:
  - a) ve vyjednáváních o plánu restrukturalizace bylo dosaženo významného pokroku; a dále
  - b) že pokračováním přerušení vymáhání individuálních nároků nejsou nespravedlivě poškozena práva nebo zájmy kterýchkoli dotčených stran.
6. Případná další prodloužení budou povolena pouze v případě, že jsou splněny podmínky uvedené v odst. 5 písm. a) a b) a okolnosti případu ukazují, že existuje velká pravděpodobnost, že bude plán restrukturalizace přijat.
7. Celkové trvání včetně případných prodloužení a obnovení nesmí přesáhnout dvanáct měsíců.
8. Členské státy zajistí, aby soudní nebo správní orgány mohly přerušení vymáhání individuálních nároků zcela nebo částečně zrušit:
  - a) pokud je zřejmé, že určitá část věřitelů, kteří by podle vnitrostátních právních předpisů mohli blokovat přijetí plánu restrukturalizace, nepodporuje pokračování ve vyjednávání; nebo
  - b) na žádost dlužníka či odborníka na restrukturalizaci.
9. Členské státy zajistí, aby v případě, že jednotlivý věřitel nebo jedna třída věřitelů jsou nebo by byli přerušením vymáhání individuálních nároků nespravedlivě poškozeni, mohl soudní nebo správní orgán rozhodnout, že přerušení vymáhání individuálních nároků neudělí nebo aby mohl přerušení vymáhání individuálních nároků již udělené v souvislosti s daným věřitelem nebo skupinou věřitelů na žádost dotčených věřitelů zrušit.

Článek 7

Důsledky přerušení vymáhání individuálních nároků

1. Pokud povinnost dlužníka podat návrh na zahájení insolvenčního řízení podle vnitrostátních právních předpisů vznikne během doby přerušení vymáhání individuálních nároků, bude tato povinnost po dobu přerušení odložena.

2. Všeobecné přerušení vztahující se na všechny věřitele zabrání zahájení insolvenčního řízení na žádost jednoho nebo více věřitelů.
3. Členské státy se mohou odchýlit od ustanovení odstavce 1, pokud se dlužník stane nelikvidním, a proto není schopen splácet své dluhy ve lhůtách splatnosti během doby přerušení. V takovém případě členské státy zajistí, aby restrukturalizační postupy nebyly automaticky ukončeny a aby při zkoumání vyhlídek na dosažení dohody o úspěšném plánu restrukturalizace během doby přerušení mohl soudní nebo správní orgán odložit zahájení insolvenčního řízení a ponechat v platnosti možnost využít přerušení vymáhání individuálních nároků.
4. Členské státy zajistí, aby během doby přerušení nemohli věřitelé, na které se přerušení vztahuje, bránit plnění vykonatelných smluv nebo tyto smlouvy ukončit, urychlit nebo jakýmkoli jiným způsobem upravit na úkor dlužníka ohledně dluhů vzniklých před vydáním rozhodnutí o přerušení. Členské státy mohou omezit uplatnění tohoto ustanovení na zásadní smlouvy, které jsou nezbytné pro pokračování každodenního provozu firmy.
5. Členské státy zajistí, aby věřitelé nemohli bránit plnění vykonatelných smluv nebo tyto smlouvy ukončit, urychlit nebo jakýmkoli jiným způsobem upravit na úkor dlužníka prostřednictvím smluvní doložky stanovující příslušná opatření, a to pouze z důvodu vstupu dlužníka do jednání o restrukturalizaci, žádosti o přerušení vymáhání individuálních nároků, vydání rozhodnutí o přerušení jako takovém nebo jiné obdobné události související s přerušením.
6. Členské státy zajistí, aby dlužníkovi nic nebránilo splácet v běžném sledu obchodní pohledávky nedotčených věřitelů a pohledávky dotčených věřitelů, jež vzniknou po vydání rozhodnutí o přerušení a které i nadále vznikají po celou dobu přerušení.
7. Členské státy nebudou požadovat, aby dlužníci podali návrh na zahájení insolvenčního řízení, pokud doba přerušení uplyne, aniž bylo dosaženo dohody o plánu restrukturalizace, pokud ovšem nejsou splněny ostatní podmínky pro podání takového návrhu stanovené vnitrostátními právními předpisy.

Kapitola 3

Plány restrukturalizace

Článek 8

Obsah plánů restrukturalizace

1. Členské státy jsou povinny požadovat, aby plány restrukturalizace předkládané k potvrzení soudním nebo správním orgánem obsahovaly alespoň tyto informace:
  - a) totožnost dlužníka nebo jeho podniku, jichž se navrhovaný plán restrukturalizace týká;
  - b) ocenění současné hodnoty dlužníka nebo jeho podniku, jakož i odůvodněné prohlášení o příčinách a rozsahu finančních obtíží dlužníka;

- c) totožnost dotčených stran, ať už vyjmenovaných jednotlivě, nebo popsáných odkazem na jednu nebo více kategorií dluhu, jakož i jejich pohledávek nebo podílů, na něž se vztahuje plán restrukturalizace;
  - d) třídy, do nichž jsou dotčené strany sdruženy za účelem přijetí plánu, společně s odůvodněním tohoto roztrídění a informacemi o příslušných hodnotách věřitelů a členů v každé třídě;
  - e) totožnost nedotčených stran, ať už vyjmenovaných jednotlivě, nebo popsáných odkazem na jednu nebo více kategorií dluhu, spolu s uvedením důvodů, proč se nenavrhuje, aby se jich plán restrukturalizace týkal;
  - f) podmínky plánu, včetně například:
    - i) navrhovaného trvání;
    - ii) jakéhokoli návrhu, podle něhož se mění rozvržení dluhů nebo jsou dluhy prominuty či převedeny na jiné formy závazku;
    - iii) případného nového financování, s nímž se v rámci plánu restrukturalizace počítá;
  - g) stanoviska nebo odůvodněného prohlášení osoby odpovědné za navržení plánu restrukturalizace, které vysvětluje, proč je podnik životaschopný, jak provedení navrhovaného plánu pravděpodobně povede k tomu, aby se dlužník vyhnul platební neschopnosti a obnovil svou dlouhodobou ekonomickou životaschopnost, a uvádí případné nezbytné předpoklady jeho úspěšnosti.
2. Členské státy vypracují model plánu restrukturalizace, který bude dostupný online. Tento model musí obsahovat alespoň informace vyžadované podle příslušných vnitrostátních právních předpisů a poskytovat obecné, ale praktické informace o tom, jak se má model používat. Model bude k dispozici v úředním jazyce nebo jazycích dotyčného členského státu. Členské státy se vynasnaží zpřístupnit model i v dalších jazycích, zejména v jazycích používaných v mezinárodním obchodě a podnikání. Musí být navržen tak, aby jej bylo možno přizpůsobit potřebám a okolnostem každého případu.
3. Zúčastněné strany se mohou rozhodnout, zda modelový plán restrukturalizace použijí, či nikoli.

Článek 9

Přijímání plánů restrukturalizace

1. Členské státy zajistí, aby všichni dotčení věřitelé měli právo hlasovat o přijetí plánu restrukturalizace. Členské státy mohou tato hlasovací práva udělit rovněž dotčeným držitelům majetkových podílů podle čl. 12 odst. 2.
2. Členské státy zajistí, aby byly dotčené strany zařazeny do samostatných tříd, které odrážejí kritéria tvorby tříd. Třídy musí být vytvořeny tak, že každá třída zahrnuje pohledávky nebo podíly s právy, která jsou dostatečně podobná, aby bylo možno odůvodněně považovat členy třídy za homogenní skupinu se společnými zájmy. Přinejmenším se pro účely přijetí plánu restrukturalizace musí zajištěné pohledávky a

nezajištěné pohledávky zařadit do samostatných tříd. Členské státy mohou rovněž stanovit, že pracovníci jsou zařazeni do zvláštní, samostatné třídy.

3. Tvorbu tříd posoudí soudní nebo správní orgán při podání žádosti o potvrzení plánu restrukturalizace.
4. Plán restrukturalizace se považuje za přijatý dotčenými stranami, pokud je v každé třídě dosaženo většiny podle hodnoty nároků nebo podílů jednotlivých členů třídy. Členské státy stanoví počet hlasů potřebný k získání většiny pro přijetí plánu restrukturalizace, který musí být v každém případě nejvýše 75 % podle hodnoty nároků nebo podílů jednotlivých členů každé třídy.
5. Členské státy mohou stanovit, že hlasování o přijetí plánu restrukturalizace má podobu konzultace a dohody potřebné většiny dotčených stran v každé třídě.
6. Jestliže není dosaženo potřebné většiny v jedné nebo více nesouhlasících hlasovacích třídách, může být plán přesto potvrzen, pokud splňuje požadavky na tzv. cross-class cram-down mechanismus stanovené v článku 11.

Článek 10

Potvrzování plánů restrukturalizace

1. Členské státy zajistí, aby se následující plány restrukturalizace mohly stát pro zúčastněné strany závaznými, pouze pokud je potvrdí soudní nebo správní orgán:
  - a) plány restrukturalizace, které se dotýkají zájmů nesouhlasících dotčených stran;
  - b) plány restrukturalizace, které předpokládají nové financování.
2. Členské státy zajistí, aby podmínky, za kterých může být plán restrukturalizace potvrzen soudním nebo správním orgánem, byly jasně vymezeny a zahrnovaly alespoň tyto body:
  - a) plán restrukturalizace byl přijat v souladu s článkem 9 a byli o něm vyrozuměni všichni známi věřitelé, kteří by jím mohli být dotčeni;
  - b) plán restrukturalizace splňuje test nejlepších zájmů věřitelů;
  - c) případné nové financování je nutné k provedení plánu restrukturalizace a nespravedlivě nepoškozuje zájmy věřitelů.
3. Členské státy zajistí, aby soudní nebo správní orgány mohly odmítnout potvrdit plán restrukturalizace, pokud tento plán nemá reálnou naději zabránit insolvenčnímu dlužníka a zajistit životaschopnost podniku.
4. Členské státy zajistí, aby v případě, že je závaznost plánu restrukturalizace podmíněna jeho potvrzením soudním nebo správním orgánem, bylo příslušné rozhodnutí přijato bez zbytečného odkladu poté, co byla podána žádost o potvrzení, a v každém případě nejpozději 30 dnů po podání žádosti.

Článek 11

Cross-class cram-down mechanismus

1. Členské státy zajistí, aby plán restrukturalizace, který není schválen každou třídou dotčených stran, mohl být potvrzen soudním nebo správním orgánem na návrh dlužníka nebo na návrh věřitele se souhlasem dlužníka a stal se závazným pro jednu nebo více nesouhlasících tříd, pokud daný plán restrukturalizace:
  - a) splňuje podmínky stanovené v čl. 10 odst. 2;
  - b) byl schválen alespoň jednou jinou třídou dotčených věřitelů, než je třída držitelů majetkových podílů a jakákoli jiná třída, která by při ocenění podniku neobdržela žádnou platbu ani jiné plnění, pokud by se použilo normální pořadí priorit při likvidaci;
  - c) je v souladu s pravidlem absolutní priority.
2. Členské státy mohou stanovit odlišný minimální počet dotčených tříd, který je nezbytný pro schválení plánu podle odst. 1 písm. b).

Článek 12

Držitelé majetkových podílů

1. Členské státy zajistí, aby v případě, že existuje pravděpodobnost insolvence, nesměli akcionáři a další držitelé majetkových podílů ve firmě dlužníka nepřiměřeně bránit přijetí nebo provádění plánu restrukturalizace, který by obnovil životaschopnost firmy.
2. Za účelem dosažení cíle uvedeného v odstavci 1 mohou členské státy stanovit, že držitelé majetkových podílů mají sami tvořit jednu nebo více zvláštních tříd a mít právo hlasovat o přijetí plánů restrukturalizace. V tomto případě přijetí a potvrzení plánů restrukturalizace podléhá cross-class cram-down mechanismu stanovenému v článku 11.

Článek 13

Ocenění soudním nebo správním orgánem

1. Pokud jsou proti plánu restrukturalizace vzneseny námitky z důvodu údajného nesplnění testu nejlepších zájmů věřitelů, určí likvidační hodnotu soudní nebo správní orgán.
2. Hodnotu podniku určí soudní nebo správní orgán na základě hodnoty, kterou lze za podnik obdržet v případě, že bude prodán jako fungující firma, v následujících případech:

- a) pokud je k přijetí plánu restrukturalizace nezbytné použít cross-class cram-down mechanismus;
  - b) pokud jsou proti plánu restrukturalizace vzneseny námitky z důvodu údajného nesouladu s pravidlem absolutní priority.
3. Členské státy zajistí, aby pro účely ocenění byli na pomoc soudnímu nebo správnímu orgánu jmenováni řádně kvalifikovaní odborníci, pokud je to nutné a vhodné, a to včetně případů, kdy věřitel zpochybní hodnotu zajištění.
  4. Členské státy zajistí, aby námitky uvedené v odstavcích 1, 2 a 3 mohly být vzneseny u soudního nebo správního orgánu, který je určen k potvrzení plánu restrukturalizace, nebo v rámci odvolání proti rozhodnutí o potvrzení plánu restrukturalizace.

Článek 14

Účinky plánů restrukturalizace

1. Členské státy zajistí, aby plány restrukturalizace, jež potvrdí soudní nebo správní orgán, byly závazné pro každou ze stran uvedených v plánu.
2. Na věřitele, kteří se nepodílejí na přijetí plánu restrukturalizace, nesmí mít plán žádný dopad.

Článek 15

Odvolání

1. Členské státy zajistí, aby se proti rozhodnutí o potvrzení plánu restrukturalizace přijatému soudním orgánem bylo možno odvolat u vyššího soudního orgánu a aby se proti rozhodnutí o potvrzení plánu restrukturalizace přijatému správním orgánem bylo možno odvolat u soudního orgánu.
2. Odvolání se musí řešit urychleně.
3. Odvolání proti rozhodnutí potvrzujícímu plán restrukturalizace nemá odkladné účinky na provádění plánu.
4. Členské státy zajistí, aby v případě, že je odvolání podle odstavce 3 vyhověno, mohl soudní orgán buď:
  - a) plán restrukturalizace nepotvrdit, nebo
  - b) plán potvrdit a přiznat nesouhlasícím věřitelům peněžní kompenzaci splatnou dlužníkem nebo věřiteli, kteří hlasovali ve prospěch plánu.

KAPITOLA 4

Ochrana nového financování, prozatímního financování a jiných transakcí souvisejících s restrukturalizací

Článek 16

Ochrana nového financování a prozatímního financování

1. Členské státy zajistí, aby nové financování a prozatímní financování byly dostatečně podporovány a chráněny. Nové a prozatímní financování zejména nesmí být prohlášeno za neplatné, relativně neplatné nebo nevymahatelné jakožto úkon, který poškozují věřitele jako celek v rámci následných insolvenčních řízení, pokud ovšem nebyly příslušné transakce provedeny podvodně nebo ve zlém úmyslu.
2. Členské státy mohou poskytovatelům nového nebo prozatímního financování přiznat právo obdržet v rámci následných likvidačních řízení platbu přednostně před jinými věřiteli, kteří by jinak měli vyšší nebo stejné nároky na peníze nebo majetek. V takových případech členské státy upřednostní nové financování a prozatímní financování alespoň před pohledávkami běžných nezajištěných věřitelů.
3. Poskytovatelé nového financování a prozatímního financování v procesu restrukturalizace musí být osvobozeni od občanskoprávní, správní a trestní odpovědnosti v souvislosti s následnou insolvencí dlužníka, pokud ovšem nebylo toto financování poskytnuto podvodně nebo ve zlém úmyslu.

Článek 17

Ochrana jiných transakcí souvisejících s restrukturalizací

1. Členské státy zajistí, aby transakce prováděné na podporu vyjednávání o plánu restrukturalizace a potvrzené soudním nebo správním orgánem nebo úzce související s tímto vyjednáváním nebyly prohlášeny za neplatné, relativně neplatné nebo nevymahatelné jakožto úkon, který poškozují věřitele jako celek v rámci následných insolvenčních řízení, pokud ovšem nebyly tyto transakce provedeny podvodně nebo ve zlém úmyslu.
2. Mezi transakce požívající ochranu podle odstavce 1 patří:
  - a) úhrada přiměřených poplatků a nákladů na sjednání, přijetí, potvrzení nebo provedení plánu restrukturalizace;
  - b) úhrada přiměřených poplatků a nákladů vynaložených při hledání odborného poradenství v souvislosti s jakýmkoli aspektem plánu restrukturalizace;
  - c) úhrada platů pracovníků za již provedenou práci;
  - d) další nezbytné a přiměřené platby a výdaje vynaložené v rámci běžného podnikání;

- e) takové transakce, jako jsou nové úvěry, finanční příspěvky nebo částečné převody aktiv mimo běžné podnikání, provedené se zřetelem na vyjednávání o plánu restrukturalizace a v těsné souvislosti s tímto vyjednáváním.
3. členské státy mohou stanovit, že transakce uvedené v odst. 2 písm. e) musí schválit odborník na restrukturalizaci nebo soudní či správní orgán, aby se mohly těžit ochraně podle odstavce 1.
  4. členské státy zajistí, aby jakákoli transakce, platba, kapitalizace pohledávky, záruka nebo zajištění na podporu provádění plánu restrukturalizace potvrzeného soudním nebo správním orgánem nebo úzce související s tímto prováděním nebyly prohlášeny za neplatné, relativně neplatné nebo nevymahatelné jakožto úkon, který poškozují věřitele jako celek v rámci následných insolvenčních řízení, pokud ovšem nebyly tyto transakce provedeny podvodně nebo ve zlém úmyslu, a to bez ohledu na to, zda byly takové transakce považovány za prováděné v rámci běžného podnikání.

KAPITOLA 5

Povinnosti ředitelů v souvislosti s vyjednáváním o plánu preventivní restrukturalizace

Článek 18

Povinnosti ředitelů

Členské státy stanoví pravidla, která zajistí, aby v případě, že existuje pravděpodobnost platební neschopnosti, měli ředitelé tyto povinnosti:

- a) podniknout okamžité kroky k minimalizaci ztrát pro věřitele, pracovníky, akcionáře a další zúčastněné strany;
- b) mít náležitý ohled na zájmy věřitelů a dalších zúčastněných stran;
- c) podniknout přiměřené kroky k zabránění platební neschopnosti;
- d) vyhnout se úmyslnému nebo hrubě nedbalému jednání, které ohrožuje životaschopnost podniku.

HLAVA III

DRUHÁ ŠANCE PRO PODNIKATELE

Článek 19

Přístup k oddlužení

1. členské státy zajistí, aby předlužení podnikatelé mohli být zcela zbaveni svých dluhů v souladu s touto směrnicí.

2. Členské státy, ve kterých je úplné oddlužení podmíněno částečným splacením dluhu podnikatelem, zajistí, aby související povinnost splacení vycházela z individuální situace podnikatele a byla především úměrná jeho disponibilnímu příjmu během lhůty pro oddlužení.

Článek 20

Lhůta pro oddlužení

1. Doba, po jejímž uplynutí mohou být předlužení podnikatelé zcela zbaveni svých dluhů, nesmí být delší než tři roky počínaje:
  - a) datem, kdy soudní nebo správní orgán rozhodl o žádosti o zahájení příslušného postupu, v případě postupu vedoucího ke zpeněžení aktiv předluženého podnikatele; nebo
  - b) datem zahájení provádění splátkového kalendáře v případě postupu, jehož součástí je splátkový kalendář.
2. Členské státy zajistí, aby k datu vypršení lhůty pro oddlužení byli předlužení podnikatelé zbaveni svých dluhů, aniž by se museli znovu obracet na soudní nebo správní orgán.

Článek 21

Doba zákazu činnosti

Členské státy zajistí, aby v případě, že je předlužený podnikatel oddlužen v souladu s touto směrnicí, veškeré zákazy zahájení nebo provozování obchodu, živnosti, řemesla nebo svobodného povolání, jež souvisejí s podnikatelovým předlužením, pozbyly platnosti nejpozději na konci lhůty pro oddlužení, aniž by bylo nutné se znovu obracet na soudní nebo správní orgán.

Článek 22

Omezení

1. Odchylně od článků 19, 20 a 21 mohou členské státy zachovat nebo zavést ustanovení, která omezují přístup k oddlužení nebo stanoví delší lhůty pro úplné oddlužení nebo delší doby zákazu činnosti za určitých přesně stanovených okolností a pokud jsou taková omezení odůvodněna obecným zájmem, a to zejména jestliže:
  - a) předlužený podnikatel jednal při zadlužování nebo splacení dluhů nepoctivě nebo se zlým úmyslem vůči věřitelům;
  - b) předlužený podnikatel nedodržuje splátkový kalendář nebo jinou zákonnou povinnost, která má chránit zájmy věřitelů;
  - c) se jedná o případ zneužití možnosti využít postupy oddlužení;
  - d) se jedná o opakované využití postupů oddlužení během určitého období.

2. Členské státy mohou stanovit delší lhůty pro oddlužení v případech, kdy se na hlavní bydliště předluženého podnikatele nevztahuje možnost zpeněžení majetku, aby se chránily základní životní potřeby předluženého podnikatele a jeho rodiny.
3. Členské státy mohou některé kategorie dluhu, jako jsou zajištěné pohledávky nebo dluhy vyplývající z trestních sankcí či občanskoprávní odpovědnosti, vyloučit z působnosti oddlužení nebo mohou stanovit delší lhůtu pro oddlužení, pokud taková vyloučení nebo delší lhůty odůvodňuje obecný zájem.
4. Odchylně od článku 21 mohou členské státy stanovit delší nebo neurčitou dobu platnosti zákazů činnosti, pokud předlužený podnikatel vykonává profesi, na kterou se vztahují zvláštní etická pravidla, nebo pokud byly zakazy činnosti nařízeny soudem v rámci trestního řízení.

Článek 23

Konsolidace řízení týkajících se profesních a osobních dluhů

1. Členské státy zajistí, aby v případě, že předlužený podnikatel má profesní dluhy vzniklé při provozování jeho obchodu, živnosti, řemesla nebo svobodného povolání a zároveň má i osobní dluhy vzniklé mimo rámec těchto činností, spadaly všechny tyto dluhy pro účely oddlužení do působnosti jediného řízení.
2. Členské státy se mohou odchýlit od odstavce 1 a stanovit, že profesní dluhy a osobní dluhy mají být řešeny v samostatných řízeních za předpokladu, že tyto postupy lze koordinovat za účelem oddlužení v souladu s touto směrnicí.

HLAVA IV

Opatření ke zvýšení účinnosti postupů pro řešení restrukturalizace, insolvence a druhé šance

Článek 24

Soudní a správní orgány

1. Členské státy zajistí, aby členové soudních a správních orgánů, které se zabývají záležitostmi restrukturalizace, insolvence a druhé šance, absolvovali počáteční a další vzdělávání na vhodné úrovni odpovídající jejich oblastem odpovědnosti.
2. Aniž by byla dotčena nezávislost justice a rozdíly v organizaci soudnictví v rámci Unie, členské státy zajistí, aby v případech, kdy se záležitostmi restrukturalizace, insolvence a druhé šance zabývají soudní orgány, byly tyto záležitosti řešeny účinným způsobem, který zajistí urychlené provádění příslušných postupů, a aby zodpovědní členové soudních orgánů měli potřebné odborné znalosti a specializaci.

Článek 25

Odborníci na restrukturalizaci, insolventci a druhou šanci

1. Členské státy zajistí, že mediátoři, insolvenční správci a další odborníci jmenovaní v záležitostech restrukturalizace, insolventce a druhé šance, absolvují počáteční a další vzdělávání, aby se zajistilo, že budou tito odborníci poskytovat své služby efektivním, nestranným, nezávislým a kompetentním způsobem ve vztahu k zúčastněným stranám.
2. Členské státy budou všemi prostředky, jež považují za vhodné, podporovat tvorbu a dodržování dobrovolných kodexů chování odborníků na restrukturalizaci, insolventci a druhou šanci, jakož i dalších účinných mechanismů dohledu v souvislosti s poskytováním takových služeb.

Článek 26

Jmenování odborníků na restrukturalizaci, insolventci a druhou šanci

1. Členské státy zajistí, aby proces jmenování a odvolávání odborníků na restrukturalizaci, insolventci a druhou šanci a jejich odstupování z funkce byl jasný, předvídatelný a spravedlivý a splňoval zejména požadavky stanovené v odstavcích 2, 3 a 4.
2. Členské státy zajistí, aby podmínky způsobilosti a důvody, na jejichž základě může být insolvenční správce nezpůsobilým ke jmenování, byly jasné a transparentní.
3. Pokud jsou odborníci na restrukturalizaci, insolventci a druhou šanci jmenováni soudním nebo správním orgánem, členské státy zajistí, aby kritéria týkající se způsobu, jakým soudní nebo správní orgán takového odborníka vybírá, byly jasné a transparentní. Při výběru odborníka na restrukturalizaci, insolventci a druhou šanci pro konkrétní případ musí být náležitá pozornost věnována jeho zkušenostem a odborným znalostem. Tam, kde je to vhodné, budou při výběru odborníka konzultováni dlužníci a věřitelé.
4. V restrukturalizačních a insolvenčních řízeních s přeshraničními prvky je nutno věnovat náležitou pozornost schopnosti odborníka nebo správce komunikovat a spolupracovat se zahraničními insolvenčními správci a soudními nebo správními orgány a jeho lidským a administrativním zdrojům.

Článek 27

Dohled nad odborníky na restrukturalizaci, insolventci a druhou šanci a jejich odměňování

1. Členské státy zavedou vhodné dohledové a regulační struktury, aby bylo zajištěno, že práce odborníků na restrukturalizaci, insolventci a druhou šanci je náležitě

kontrolována. Součástí tohoto dohledu a regulace je rovněž vhodný a účinný režim pro sankcionování odborníků, kteří při plnění svých povinností selhali.

2. Členské státy zajistí, aby se poplatky účtované odborníky na restrukturalizaci, insolvenční řízení a druhou šanci řídily pravidly, která motivují k včasnému a účinnému završení jednotlivých řízení s přihlédnutím ke složitosti daného případu. Členské státy zajistí dostupnost vhodných postupů, jejichž nedílnou součástí jsou nezbytné záruky, aby mohly být případné spory ohledně odměňování včas vyřešeny.

Článek 28

Využívání elektronických komunikačních prostředků

1. Členské státy zajistí, aby se následující úkony mohly provádět elektronicky, a to i v přeshraničních situacích:
  - a) přihlašování pohledávek;
  - b) předkládání plánů restrukturalizace nebo splátkových kalendářů příslušným soudním nebo správním orgánům;
  - c) zasílání oznámení věřitelům;
  - d) hlasování o plánech restrukturalizace;
  - e) podávání odvolání.

Hlava V

Monitorování postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení

Článek 29

Shromažďování údajů

1. Aby se dospělo ke spolehlivým ročním statistikám, jsou členské státy povinny na vnitrostátní úrovni shromažďovat a agregovat údaje o:
  - a) počtu zahájených, probíhajících a dokončených řízení, v členění na:
    - i) postupy preventivní restrukturalizace,
    - ii) insolvenční řízení, jako jsou například likvidační řízení,
    - iii) postupy vedoucí k úplnému oddlužení fyzických osob;
  - b) délce postupu nebo řízení od zahájení do vyplacení, v členění podle jednotlivých typů postupů nebo řízení (postupy preventivní restrukturalizace, insolvenční řízení, postupy oddlužení);
  - c) podílu každého typu výsledku v rámci každého restrukturalizačního nebo insolvenčního řízení, včetně počtu řízení, o jejichž zahájení bylo požádáno, ale

kteřá nebyla zahájena pro nedostatek disponibilních finančních prostředků v majetku dlužníka.

- d) průměrných nákladech (v EUR) na každé řízení zahájené soudním nebo správním orgánem;
- e) mířách výtěžnosti, zvláště u zajištěných věřitelů a zvláště u nezajištěných věřitelů, a také o počtu postupů nebo řízení s nulovou nebo nejvýše dvouprocentní celkovou mírou výtěžnosti u každého typu postupu nebo řízení uvedeného v písm. a);
- f) počtu dlužníků, na něž se vztahují postupy uvedené v písm. a) bodě i) a kteří jsou do tří let od dokončení takového postupu nebo řízení vystaveni některému z postupů nebo řízení uvedených v písm. a) bodě i) a v písm. a) bodě ii);
- g) počtu dlužníků, kteří poté, co podstoupili postup uvedený pod písm. a) bodem iii) tohoto odstavce, jsou vystaveni dalšímu takovému postupu nebo jinému postupu nebo řízení uvedenému v písm. a) tohoto odstavce.

Pro účely prvního pododstavce písm. e) se míry výtěžnosti uvádějí po odečtení nákladů a v polích anonymizovaných údajů se uvádí jak samotná míra výtěžnosti, tak míra výtěžnosti ve vztahu k době do inkasování.

- 2. Členské státy rozčlení statistické údaje uvedené v odstavci 1 podle:
  - a) velikosti dotyčných dlužníků na základě počtu pracovníků;
  - b) toho, zda je dlužníkem fyzická, nebo právnická osoba;
  - c) v případech oddlužení a pokud se takto rozlišuje na základě vnitrostátních právních předpisů, rozčlení se příslušné údaje rovněž podle toho, zda se dané postupy nebo řízení týkají pouze podnikatelů, nebo všech fyzických osob.
- 3. Členské státy sestaví statistiky z agregovaných údajů uvedených v odstavcích 1 a 2 za celé kalendářní roky končící 31. prosincem každého roku, počínaje údaji shromážděnými za první celý kalendářní rok po [datum zahájení uplatňování prováděcích opatření]. Tyto statistiky budou sděleny Komisi prostřednictvím standardního formuláře pro sdělování údajů, a to každoročně vždy do 31. března kalendářního roku následujícího po roce, za který se údaje shromažďují.
- 4. Formulář pro sdělování údajů zmíněný v odstavci 3 Komise zavede prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 30 odst. 2.

Článek 30

Výbor

- 1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
- 2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

HLAVA VI

Závěrečná ustanovení

Článek 31

Vztah k jiným aktům

1. Touto směrnicí nejsou dotčeny tyto legislativní akty:
  - a) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry⁸⁰;
  - b) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění⁸¹; a
  - c) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů⁸².
2. Touto směrnicí nejsou dotčena práva pracovníků zaručená směrnicemi 98/59/ES, 2001/23/ES, 2002/14/ES, 2008/94/ES a 2009/38/ES.

Článek 32

Změna směrnice 2012/30/EU

V článku 45 směrnice 2012/30/EU se doplňuje nový odstavec 4, který zní:

„4. Členské státy se odchýlí od ustanovení čl. 19 odst. 1, článku 29, článku 33, článku 34, článku 35, čl. 40 odst. 1 písm. b), čl. 41 odst. 1 a článku 42 v takovém rozsahu a na takovou dobu, jak jsou taková odchýlení nezbytná ke zřízení rámce pro preventivní restrukturalizaci stanoveného ve směrnici Evropského parlamentu a Rady .... [o rámcích pro preventivní restrukturalizaci a druhou šanci]*.

* Směrnice Evropského parlamentu a Rady (...) o rámcích pro preventivní restrukturalizaci a druhou šanci (Úř. věst. ...).“.

Článek 33

Ustanovení o přezkumu

Nejpozději do [5 let od data zahájení uplatňování prováděcích opatření] a poté každých 7 let předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu

⁸⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry, Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45.

⁸¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/47/ES ze dne 6. června 2012 o dohodách o finančním zajištění, Úř. věst. L 168, 27.6.2012, s. 43.

⁸² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů, Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1.

výboru zprávu o uplatňování této směrnice, včetně informací o tom, zda by se mělo zvážit přijetí dalších opatření ke konsolidaci a posílení právního rámce v oblasti restrukturalizace, insolvence a druhé šance.

Článek 34

Provádění

1. Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do [2 roky ode dne vstupu této směrnice v platnost]. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Použijí tyto předpisy ode dne [2 roky ode dne vstupu této směrnice v platnost], s výjimkou ustanovení, jimiž se provádí Hlava IV, která se použije od [3 roky ode dne vstupu této směrnice v platnost].

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 35

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 36

Tato směrnice je určena členskými státním.

V Štrasburku dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*